

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 20-03-2023

Mødedato Mandag d. 20. marts 2023 kl. 15:30

Mødested D.3.39

Indholdsfortegnelse

Omsorgs- og værdighedspolitik 2023-2026 til godkendelse.....	3
Ny start for specialiserede døgn- og aflastningstilbud for børn og unge i Randers Kommune.....	5
Byggemodning Butikstorvet i Fårup.....	7
Projekt for etablering af signalanlæg på Danish Crown Vej, Sdr. Borup.....	9
Midler til ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej.....	11
Godkendelse af frasalg af ejendomme i almen boligforening.....	13
Godkendelse af opførelse af 32 almene boliger i Harridslev.....	15
Lukket: Udbud af ejendom.....	17
Anlægsbevilling Justesens Plæne.....	18
Fordebat for byudvikling på Brotoften - behandling af høringssvar.....	20
Tilladelse til etablering af højvandsbeskyttelses anlæg på Justesens plæne.....	26
Tillæg til spildevandsplanen om placering af bassiner ved Albæk ifm. separatkloakering. Endelig v.....	28
Udkast til fredningsforslag - Bækkestien.....	30
Principper for udmøntning af kommunale natur- og miljø genopretningsprojekter.....	32
Projekt for ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej.....	34
Infrastrukturplan – projektledelse og koordination.....	36
Havndals Udelivs-eksperimentarium.....	37
Låneoptagelse - låneramme 2022.....	38
Budgetprocedure 2024-27.....	39
Lukket: Lukket sag.....	41

Punkt 48: Omsorgs- og værdighedspolitik 2023-2026 til godkendelse

27.36.00-P19-1-23

Resume

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til en ny omsorgs og værdighedspolitik for Randers Kommune for perioden 2023-2026 til godkendelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via omsorgsudvalget og økonomiudvalget

1. at Randers Kommunes omsorgs- og værdighedspolitik 2023-2026 godkendes.

Beslutning fra Omsorgsudvalget, 13. marts 2023, pkt. 19:

Indstilles godkendt med følgende ændring:

Sidste afsnit på side 15 vedr. Boliger reduceres til blot at beskrive behovet for 500 ekstra plejeboliger i perioden 2023 til 2033.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Omsorgsudvalget bemyndigede forvaltningen d. 29. august at igangsætte proces for udarbejdelse af Randers kommunes omsorgs- og værdighedspolitik for perioden 2023-2026.

Der er afholdt fælles arrangement for omsorgsudvalget, ældreråd samt ledelses og medarbejder repræsentanter fra omsorgsområdet. Opfølgende drøftet på udvalgsmøde d. 31. oktober hvorefter tilbagemeldinger blev indarbejdet i forslag, som omsorgsudvalget d. 12. december sendte i høring i MED sektorudvalg omsorg, ældreråd, handicapråd, Socialudvalg og i offentlig høring.

Politikken har afsæt i byrådets visioner, og i bekendtgørelsen om værdighedspolitikker for ældreplejen. Den beskriver de overordnede visioner og sætter retning og prioritere mål for omsorgsområdet i Randers Kommune. Politikken indeholder temaerne, med følgende overskrifter: Livskvalitet, Selvbestemmelse, Rehabilitering, Velfærdsteknologi, Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen, Kontinuitet, Mad og ernæring. Forebyggelse af ensomhed, Pårørende, Boliger, En værdig død, Midlertidige pladser og Ressourcer og organisation. Politikken har endvidere små faktaoplysninger indskrevet i et layout udarbejdet af kommunikationsafdelingen.

Høringsperioden udløb d. 31. januar, og forvaltningen har indsamlet, og indarbejdet høringssvarene til forslag til godkendelse ved Byråd.

Vedhæftede bilag:

- Forvaltnings justerede forslag på omsorgs og værdighedspolitik for Randers Kommune for perioden 2023-2026
- De indkomne høringssvar og forvaltningens forslag til behandling
- De indkomne høringssvar i deres fulde længde.
- Høringssvar fra MED sektorudvalg, Omsorg
- Høringssvar fra Ældrerådet
- Høringssvar fra Socialudvalgsmøde
- Høringssvar fra Handicaprådet

Økonomi

Der er ikke foretaget økonomiske eller personalemæssige konsekvensberegninger af de enkelte forslag. Forslag til aktiviteter, der har økonomiske og personalemæssige konsekvenser vil blive fremlagt i forbindelse med budgetforhandlinger.

Bilag

Omsorg og værdighedspolitik til godkendelse

Ældrerådets høringssvar til omsorgs- og værdighedspolitik

Socialudvalgets høringssvar til omsorgs- og værdighedspolitik

MEDudvalg sektor omsorg Høringssvar til omsorgs- og værdighedspolitik

Handicaprådets høringssvar til omsorgs- og værdighedspolitik

Bilag De indkomne høringssvar og forvaltningens forslag til behandling

Omsorgs_værdighedspolitik_2023_tilrettet efter OU 13032023

Punkt 49: Ny start for specialiserede døgn- og aflastningstilbud for børn og unge i Randers Kommune

27.00.00-A00-17-23

Resume

Socialudvalget godkendte på udvalgsmøde den 2. februar 2023 (sag 6), at der igangsættes en proces med henblik på at udarbejde forslag til en ny start for specialiserede døgntilbud og aflastningstilbud for børn og unge i Randers Kommune med særlig fokus på omdannelse af Specialindsats for Børn & Unge - Mellerup (SIBUM). På baggrund af dialog med Socialtilsyn Midt er der ønske om at fremrykke denne proces. Byrådet blev den 21. februar 2023 orienteret pr. mail om dialogen med Socialtilsyn Midt. Første skridt i omdannelsen indebærer, at forvaltningen igangsætter ansøgningsproces til Socialtilsyn Midt om at etablere tre selvstændige tilbud, der skal erstatte det nuværende SIBUM. Det indstilles til byrådet via socialudvalget og økonomiudvalget at godkende opstart af denne proces.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via socialudvalget og økonomiudvalget,

1. at godkende justering af rækkefølgen i plan for at skabe en ny start for det specialiserede døgntilbud og aflastningstilbud for børn og unge i Randers Kommune.
2. at godkende forvaltningen igangsætter ansøgningsproces til Socialtilsyn Midt om at etablere tre selvstændige tilbud.

Beslutning fra Socialudvalget, 9. marts 2023, pkt. 19:

1. at indstilles godkendt.
2. at indstilles godkendt.

Bo Vestergaard deltog som stedfortræder for Lars Axel Nielsen.
Stine Falk Eiby deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Der har løbende været opmærksomhed på Specialindsats for Børn & Unge - Mellerup (SIBUM) fra flere tilsynsførende myndigheder. Selvom forvaltningen kontinuerligt har arbejdet med kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af indsatsen på SIBUM, er der ønske om at lave en ny start for det specialiserede børne- og ungeområde. Socialudvalget godkendte den 2. februar 2023 (sag 6), at forvaltningen igangsætter en proces med henblik på at udarbejde forslag til en ny start for det specialiserede sociale børne- og ungeområde i Randers Kommune med særlig fokus på omdannelse af Specialindsats for Børn & Unge - Mellerup (SIBUM). Efter socialudvalgsmødet har det været dialog med Socialtilsyn Midt og på baggrund af dialogen ønsker forvaltningen at fremrykke processen om en ny start.

Forvaltningens dialog med Socialtilsyn Midt

Socialtilsyn Midt har mundtligt den 7. februar 2023 oplyst forvaltningen om, at tilsynet overvejer at tilbagekalde godkendelsen af SIBUM. Den 9. februar 2023 afholdte forvaltningen et møde med Socialtilsyn Midt og i forbindelse hermed fremlagde forvaltningen den proces for en ny udviklingsplan, som socialudvalget den 2. februar 2023 (sag 6) har godkendt igangsat. Socialtilsyn Midt deler Randers Kommunes opfattelse af, at udviklingsplanen indeholder gode elementer og perspektiver, som ville kunne skabe en god ramme om udvikling af specialiserede døgntilbud og aflastningstilbud for børn og unge i Randers Kommune. Ligeledes er det forvaltningens forståelse, at socialtilsynet vurderer, at en hurtig, koncentreret ansøgningsproces kan føre til godkendelse af et aflastningstilbud og to døgntilbud, og at der dermed vil kunne skabes en tilfredsstillende driftsmæssig ramme omkring de relevante målgrupper af børn og unge, som i dag bor i døgntilbud eller i aflastning på SIBUM. Byrådet blev den 21. februar 2023 orienteret pr. mail om dialogen med Socialtilsyn Midt.

Forslag til plan for udvikling af specialiserede døgntilbud og aflastningstilbud for børn og unge

Forvaltningen har efter socialudvalgsmødet den 2. februar 2023 og dialogmøde den 9. februar 2023 med Socialtilsyn Midt uddybet den forestående proces og forslag til, hvordan der på kort og lang sigt kan arbejdes med at forandre specialiserede døgntilbud og aflastningstilbud for børn og unge i Randers Kommune. Et notat herom er vedlagt som bilag. Der arbejdes overordnet med følgende tre faser:

1. Fase: En balanceret driftssituation: Denne fase indebærer, at der igangsættes en proces med omdannelse af SIBUM til tre selvstændige tilbud. Bestående af:

- Et selvstændigt aflastningstilbud
- Et døgntilbud for børn og unge med mental retardering, gennemgribende udviklingsforstyrrelser og multiple handicaps.
- Et døgntilbud for børn og unge med udviklingsforstyrrelser, hvor de primære diagnoser er tilknytningsforstyrrelse, aktivitet og opmærksomhedsforstyrrelse, gennemgribende udviklingsforstyrrelse inden for autismspekteret.

Målet er, at de tre tilbud bliver selvstændige budgetenheder med egen ledelse, som har personaleansvar for medarbejdere på tilbuddet.

2. Fase: Plan for sikring af den faglige kvalitet i de kommende tre nye tilbud

Fase to vil køre sideløbende med fase 1. Med fase to er fokus på at sikre den faglige kvalitet og på den måde give de nye tilbud en god start med fokus på kompetenceopbygning og brug af evidensbaserede metoder til daglig praksis.

3. Fase Plan for det videre analyse- og beskrivelsesforløb

Sideløbende med at fase 1-2 i planen gennemføres, påbegyndes et analyse- og beskrivelsesforløb med henblik på en bredere vurdering af tilbud til børn og unge med specialiserede behov. Dette skal danne fundamentet for beslutninger om, hvordan den samlede opgave med specialiserede døgntilbud og aflastningstilbud for børn og unge i Randers Kommune skal løftes, og dermed dels hvilke yderligere tilbud, der på længere sigt skal udvikles, og dels hvordan de tre nye tilbud skal videreudvikles i et samlet perspektiv på både tilbudsbredde og faglig bredde. Endelig skal der tages stilling til fysiske rammer, så hvert tilbud har sit særlige udtryk og fremtræden, således at tilbuddenes forskellige opgaver og profiler står tydeligt, og afspejler det faglige indhold.

Økonomi

Omkostningerne afholdes inden for socialområdets budgetramme. Der vil i den kommende boligplan II, der præsenteres på socialudvalgsmøde den 30. marts 2023, være skitseret nogle mulige initiativer i forhold til ændret anvendelse af SIBUM og bygningerne/arealerne i Mellerup, som kan indgå i bolighandlingsplanen og finansieringen af denne.

Videre proces

Efter socialudvalgets, økonomiudvalget og byrådets behandling, vil forvaltningen igangsætte ansøgninger til Socialtilsyn Midt. Den samlede proces tilrettelægges således, at der sikres inddragelse af bl.a. borgere, medarbejdere og pårørende.

Bilag

Mellerup - en ny start 20-2-23.pdf

SU slides en ny start 9.3.2023 revideret 9.3).pptx

Punkt 50: Byggemodning Butikstorvet i Fårup

05.01.02-P20-9-22

Resume

Forvaltningen har på baggrund af byrådets igangsætning af byggemodningen Butikstorvet i Fårup sat gang i planlægningen af byggemodningen.

Det har midlertidigt vist sig, at de forventede udgifter til etableringen af byggemodningen langt overstiger de forventede salgsindtægter, hvorfor byggemodningen ikke kan gennemføres indenfor kommunalfuldmagten. Forvaltning foreslår alternativt at sælge arealet som storparceller.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at byggemodningen af Butikstorvet i Fårup stoppes,
2. at kommunen udbyder arealet som to storparceller,
3. at kommunen får mulighed for at udbyde de to storparceller enkeltvis, såfremt det ikke er muligt at finde én køber til begge storparceller,
4. at det afsatte rådighedsbeløb på 3,75 mio. kr. med tilhørende anlægsbevilling til byggemodningen føres tilbage til rammen til byggemodningen, boligformål

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 9. marts 2023, pkt. 28:

1. at indstilles godkendt med 6 stemmer for. Imod stemte Steen Bundgaard.

2.- 4. at indstilles godkendt

Beslutning

Sagen sendes tilbage til udvalget.

Sagsfremstilling

Erhvervs- og planudvalget besluttede på udvalgsmødet d. 19. maj 2022 at give en anlægsbevilling til igangsætning af byggemodningen Butikstorvet i Fårup.

Forvaltningen har herefter igangsat arbejdet med planlægning af byggemodningen, og har nu fået udarbejdet et økonomisk overslag for byggemodningen, se kort over den planlagte byggemodning på bilag 1.

Som det fremgår nedenfor har det vist sig, at byggemodningen Butikstorvet i Fårup desværre bliver meget omkostningstung at udføre, især fordi der er tale om meget få grunde at sprede byggemodningsudgifterne ud på, og da de arkæologiske omkostninger er forholdsmæssigt høje.

Byggemodningen består af to parcelhusgrunde samt en storparcel til otte tæt-lav grunde og det økonomiske overslag for den samlede byggemodning er på 2,5 mio., se bilag 2. Forvaltningen har kigget på salgspriserne i Fårup for tilsvarende grunde og den samlede forventede salgpris er på ca. 700.000 kr. Der vil altså kunne forventes et tab på ca. 1,8 mio. kr.

Ifølge kommunalfuldmagten skal kommuner handle økonomisk forsvarligt med sine ressourcer. Dette gælder også ved salg af byggegrunde til borgerne. Det vil således ikke være økonomisk forsvarligt at byggemodne jord, der forud for byggemodningens igangsættelse ikke kan forventes at kunne sælges til en pris, som dækker kommunens udgifter.

Det er forvaltningens vurdering, at det vil være i strid med kommunalfuldmagten at igangsætte byggemodning af arealerne i Fårup, da der på det nuværende marked må forventes en salgpris, der langt fra vil kunne dække kommunens omkostninger ved sagen. Der er således ikke hjemmel til at igangsætte byggemodning af arealerne.

Forvaltningen har vurderet, at der er følgende alternativer til ovenstående:

- at kommunen udbyder arealet samlet som to storparceller, hvor en privat udvikler står for at lave selve byggemodningen til de 8 + 6 tæt-lav grunde og dermed selv afholder alle byggemodningsomkostninger
- at kommunen får mulighed for at udbyde de to storparceller enkeltvis, såfremt det ikke er muligt at finde én køber til begge storparceller.

Økonomi

Forvaltningen foreslår, at det afsatte rådighedsbeløb på 3,75 mio. kr. med tilhørende anlægsbevilling til byggemodning føres tilbage til rammen til byggemodning, boligformål.

Bilag

Bilag 2 -Anlægsoverslag_Byggemodning_Fårup

Bilag 1 Kort

Punkt 51: Projekt for etablering af signalanlæg på Danish Crown Vej, Sdr. Borup

05.00.00-G01-99-21

Resume

På baggrund af henvendelser fra de erhvervsdrivende i Sdr. Borup, fik Forvaltningen i foråret 2022 udarbejdet en trafikanalyse af de trafikale forhold i området. Analysen pegede på etablering af to nye signalanlæg i krydsene Danish Crown Vej - Gl. Århusvej og Danish Crown Vej - Engelsholmvej. De to signalanlæg løser nuværende og fremtidige trafikale udfordringer når erhvervsområdet er fuld udviklet, og det skaber bedre mulighed for salg af kommunale erhvervsgrunde i området.

Der foregår pt. detailprojektering af projektet ved Cowi, som er Vejdirektoratets totalrådgiver. Udbud og udførelse af projektet bør ske som en totalentreprise med Vejdirektoratets ombygning af tilslutningsanlægget på Danish Crown Vej til E45, så generne for trafikanterne mindskes og omkostningerne for Randers Kommune reduceres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at projekt for etablering af to signalanlæg på Danish Crown Vej udbydes sammen med Vejdirektoratets projekt for ombygning af tilslutningsanlægget på Danish Crown Vej til E45
2. at der til projekt for etablering af to signalanlæg på Danish Crown Vej afsættes et rådighedsbeløb i 2024 på 12 mio. kr. finansieret af ramme til byggemodning, erhvervsformål
3. at der til projekt for etablering af to signalanlæg på Danish Crown Vej gives en anlægsbevilling på 12 mio. kr. i 2024 svarende til det afsatte rådighedsbeløb
4. at forvaltningen gives bemyndigelse til eventuel ekspropriation, hvis der ikke kan opnås enighed med ejerne af arealerne om køb

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 9. marts 2023, pkt. 29:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti.

Sagsfremstilling

Forvaltningen ønsker at udbud og udførelse af det kommunale projekt skal ske som en del af Vejdirektoratets projekt således, at Randers Kommune betaler for den ydelse, som tilhører det kommunale projekt. På baggrund af bygherreoverslag udarbejdet af Cowi forventes en samlet omkostning på 12 mio. kr. for projektet som foreslås finansieret af jordforsyningsbudgettet. Et forbedret vejnet i Sdr. Borup vil muliggøre den videre udvikling af området, samt skabe bedre mulighed for salg af kommunale erhvervsgrunde i området.

Baggrund

Forvaltningen fik i foråret 2022 udarbejdet en analyse af trafikken i Sdr. Borup på baggrund af henvendelser fra de erhvervsdrivende i området. Trafikanalysen blev udarbejdet af Rambøll og pegede på, at der ved fuld udvikling af erhvervsområdet vil være store trafikale problemer i krydsene Danish Crown Vej - Gl. Århusvej og Danish Crown Vej - Engelsholmvej. Analysen pegede på etablering af to nye signalanlæg i krydsene Danish Crown Vej - Gl. Århusvej og Danish Crown Vej - Engelsholmvej.

Såfremt Randers Kommune og Vejdirektoratet udfører projekterne som en samlet totalentreprise kan generne for borgerne mindskes og det forventes at omkostninger for Randers Kommunes projekt reduceres.

Erhvervs- og planudvalget besluttede på udvalgsmødet 9. juni 2022, at forvaltningen skulle igangsætte skitseprojekteringen af de to signalregulerede kryds i samarbejde med Vejdirektorat og dennes rådgiver.

Status på projektet

I samarbejde med Vejdirektoratet, der har planlagt ombygning af tilslutningsanlægget på Danish Crown Vej til E45 er skitseprojektet for de to signalregulerede kryds nu afsluttet og der foregår pt. detailprojektering af et samlet projekt af Vejdirektoratets totalrådgiver Cowi. Dette for at sikre, at den samlede løsning bliver så sammentænkt som muligt, og dermed kan løse de nuværende og fremtidige trafikale problemstillinger. Vejdirektoratet planlægger at igangsætte ombygning af tilslutningsanlægget på Danish Crown Vej til E45 primo 2024.

Inddragelse af erhvervsområdet

Forvaltningen er i løbende dialog med de erhvervsdrivende, herunder Danish Crown og De Danske Fragtmænd som holder til i Sdr. Borup. I juni 2022 havde forvaltningen møde med disse to parter om de nuværende og fremtidige problemstillinger. Forvaltningen præsenterede den trafikanalyse som Rambøll havde udarbejdet. 22. december 2022 blev der igen afholdt møde med parterne, hvor foreløbigt skitseprojekt blev forelagt. Parterne var positive over for projektet.

Der planlægges at afholde et samlet møde med de berørte grundejere og virksomheder i området, når endeligt detailprojekt forelægges.

Økonomi

Udgifterne til udførelse af de to signalanlæg på Danish Crown Vej forventes samlet at udgøre 12 mio. kr., og foreslås finansieret af ramme til byggemodning, erhvervsformål.

Bilag

Bilag - Skitseprojekt - Vejplan

Punkt 52: Midler til ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej

05.00.00-G01-168-22

Resume

Den eksisterende udformning af det signalregulerede kryds Århusvej/Grenåvej er ikke tidssvarende. Krydset, som udgør en væsentlig trafikikkerhedsmæssig risiko for lette trafikanter, er ikke i overensstemmelse med de nuværende regler for signalregulerede kryds, og trafikafviklingen i krydset er dårlig. Der er udarbejdet et forslag til hvordan krydset kan blive mere sikkert for de lette trafikanter. Den gennemførte simulering af trafikafviklingen i det ombyggede kryds viser at trafikafviklingen i krydset vil være forbedret selv når den planlagte byudvikling på Brotoften er realiseret.

Miljø- og teknikudvalget har bedt om at forvaltningen undersøger alternative stikrydsninger af Århusvej. Der er i den forbindelse undersøgt 2 tunnelløsninger og en stibroløsning. Der er udarbejdet anlægsoverslag baseret på erfaringspriser for de 3 alternative stikrydsninger., ligesom løsningerne er visualiseret.

Forvaltningen foreslår, at der afsættes 2,8 mio. kr. til ombygning af krydset, Århusvej/Grenåvej, så både sikkerhed og trafikafvikling forbedres. Midler til ombygning af krydset foreslås finansieret af rammen til Flodbyen. Ombygningen vil også gavne fremtidig trafikafvikling til og fra Brotoften, efterhånden som udviklingsplanen for Flodbyen realiseres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at der afsættes et rådighedsbeløb på 2,8 mio.kr. til ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej i 2023 under bevillingsområdet miljø- og teknikudvalget, skattefinansieret, finansieret af rammen til Flodbyen.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 12. januar 2023, pkt. 4:

Sagen udsat.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 9. marts 2023, pkt. 30:

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Peter Møller Kjeldsen stemte imod.

Peter Møller Kjeldsen udtalte følgende:

ØSTBROEN mener, at kvalitetskravene til Flodbyen skal respekteres, eftersom de er vedtaget og er blevet meget synligt positioneret - herunder tunnel under Århusvej. At der er ramt så meget ved siden af i de oprindelige økonomiske vurderinger (15 mio. kr.) giver anledning til at spørge, hvorvidt der er andre dele af Flodby projekter, som er oversolgt og underbudgetteret.

Beslutning

Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Østbroen.

Østbroen udtalte følgende:

ØSTBROEN mener, at kvalitetskravene til Flodbyen skal respekteres, eftersom de er vedtaget og er blevet meget synligt positioneret - herunder tunnel under Århusvej. At der er ramt så meget ved siden af i de oprindelige økonomiske vurderinger (15 mio. kr.) giver anledning til at spørge, hvorvidt der er andre dele af Flodby projekter, som er oversolgt og underbudgetteret.

Sagsfremstilling

Udformning af det signalregulerede kryds Århusvej/Grenåvej er ikke i overensstemmelse med de gældende regler for signalregulerede kryds. Krydset er i dag udformet med dobbeltrettede cykelstier på tværs af Århusvej og Grenåvej uden separatregulering. Dette udgør en væsentlig trafikikkerhedsmæssig risiko. Samtidig er der en dårlig trafikafvikling i krydset.

Forholdene vil forværres, når trafikmængderne til og fra Brotoften øges i takt med, at udviklingsplanen for Flodbyen realiseres. Den eneste adgang til Brotoften er via krydset Århusvej/Grenåvej.

Der er udarbejdet et forslag til, hvordan forholdene for de lette trafikanter kan forbedres, og samtidig give en bedre trafikafvikling i krydset. Forslaget og en nærmere beskrivelse heraf fremgår af bilag 1.

Til orientering indeholder løsningsforslaget følgende hovedpunkter:

- Den eksisterende dobbeltrettede cykelsti på tværs af Århusvej fjernes og erstattes af en ny enkeltrettet cykelbane.
- På tværs af Randersbro etableres en ny enkeltrettet cykelsti og et nyt fodgængerfelt.

- Helleerne på Randersbro gøres bredere, så disse kan anvendes som støttepunkter for fodgængere.
- Den eksisterende dobbeltrettede cykelsti bibeholdes på tværs af Grenåvej for at bevare en attraktiv rute for cyklister fra cykel-/gangbroen mod Grenåvej.

Der er foretaget simuleringer af den fremtidige trafik i løsningsforslaget. Simuleringerne viser, at trafikafviklingen generelt forbedres. De samlede forsinkelser i det ombyggede kryds falder i forhold til forsinkelser med den eksisterende geometri. Notat om trafiksimuleringens resultater fremgår af bilag 2.

Et anlægsoverslag over udgifter til den skitserede ombygning inklusiv udgifter til projektering og tilsyn viser, at det vil koste ca. 2,8 mio. kr. at ombygge krydset.

På mødet 9. januar 2023 udsatte miljø- og teknikudvalget sagen om bevilling til ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej til et kommende udvalgsmøde med henblik på, at forvaltningen fremlægger trafiksimuleringer og alternative forslag til løsninger for krydsning af Århusvej, inklusiv økonomisk overslag. Notat om simuleringen fremgår af bilag 2. Bilag 3 indeholder en nærmere beskrivelse og visualisering af 3 alternative stikrydsninger af Århusvej. De undersøgte alternativer er:

1. **Tunnel under Århusvej tæt ved Randers Bro:** Selve tunnelen er 35 m lang og der er ca. 100 m rampe på begge sider af tunnellen. Mod vest vil rampen med det nødvendige skråningsanlæg/spunsvægge ligge i naturområdet uden for højvandsdiget. Mod øst vil det være nødvendigt at dreje rampen mod syd for at sikre en fornuftig tilslutning til den eksisterende sti. Anlægsoverslaget er 35-45 mio.kr. baseret på erfaringspriser fra lignende tunnelbyggerier. Anlæg af tunnelen vil formentlig medføre at Århusvej ved Randers Bro er spærret i op til 14 dage.
2. **Tunnel under Århusvej tæt ved Grenåvej:** Selve tunnelen er ca. 65 m lang. Mod øst ender tunnelen ca. 25 m nord for Grenåvej for at sikre, at der er tilstrækkelig plads mellem Århusvej og den eksisterende stiforbindelse til rampe og spunsanlæg. Mod vest ligger den ca. 100 m lange rampe med spunsanlæg langs Støberigade. Anlægsoverslaget er 60-70 mio.kr. baseret på erfaringspriser fra lignende tunnelbyggerier. Anlæg af tunnelen vil formentlig medføre, at Århusvej nord for Grenåvej er spærret i op til 3-4 uger.
3. **Stibro over Århusvej tæt ved Randers Bro:** En fodgængerbro skal etableres i ca. 5 meters højde for at sikre tilstrækkelig højde over Århusvej. Selve brokonstruktionen er ca. 30 meter lang, med en understøtning i skillerabatten mellem køresporene på Århusvej. Ligesom for tunnelløsningerne er ramperne ca. 100 m lange i begge ender. Ramperne mod vest vil lægge beslag på en del af naturområdet uden for højvandsdiget. Mod øst vil rampen enten skulle dreje mod syd enten før den eksisterende sti eller føres over den eksisterende sti ind i Tronholmparken. Anlægsoverslaget er 20-30 mio.kr. baseret på erfaringspriser fra andre lignende broprojekter.

Økonomi

Udgifterne til ombygning af krydset på 2,8 mio. kr. foreslås finansieret af den afsatte anlægsramme til Flodbyen. Det foreslås, at ombygningen af krydset og eventuelle efterfølgende tiltag ift. krydsning af vejstykket Randersbro på terræn erstatter underføringen under Århusvej, som var en del af udviklingsplanen for Flodbyen. I økonomimodellen for Flodbyen er afsat 15 mio. kr. til en underføring under Århusvej/Randersbro.

Bilag

A243822-TEG-001_20220921.pdf

Undersøgelse af alternative stikrydsninger af Århusvej mellem Brotoften og Tronholmen.

Forslag til ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej

A243822-001_Trafiksimulering.pdf

Punkt 53: Godkendelse af frasalg af ejendomme i almen boligforening

03.10.02-P19-1-22

Resume

Den almene boligorganisation Boligselskabet af 2014 har søgt om godkendelse af frasalg af ejendommene beliggende Gl. Landevej 11, 8940 Randers SV og Væthvej 55, 8870 Langå.

Boligorganisationen har oplyst, at afdeling 11 efterfølgende likvideres, da de to boliger er de eneste ejendomme i afdelingen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at frasalg af ejendommen Gl. Landevej 11, 8940 Randers SV, godkendes på betingelse af, at et eventuelt provenu indgår i dispositionsfonden som loven tilsiger.
2. at frasalg af ejendommen Væthvej 55, 8870 Langå, godkendes på betingelse af, at et eventuelt provenu indgår i dispositionsfonden som loven tilsiger.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 9. marts 2023, pkt. 31:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

RandersBolig har, på vegne af boligorganisationen Boligselskabet af 2014, fremsendt en ansøgning om godkendelse af frasalg af i alt to ejendomme. Ejendommene er beliggende Gl. Landevej 11, 8940 Randers SV og Væthvej 55, 8870 Langå, og tilhører boligorganisationens afdeling 11, som alene består af de to ejendomme.

For så vidt angår ejendommen beliggende Væthvej 55, 8870 Langå oplyser RandersBolig på vegne af boligorganisationen, at de sidst boende lejere overtog lejemålet 1. december 2003. Lejemålet er blevet opsagt fra lejers side med fraflytning 15. november 2022. Lejer hæfter dog for boligen frem til 1. marts 2023. Der er lavet fraflytningssyn på boligen 23. november 2022. Boligen har endnu ikke genereret tomgang, men ønskes godkendt til frasalg allerede nu, så der ikke kommer en periode med lejeledighed og heraf følgende tomgangstab for afdelingen og boligorganisationen.

For så vidt angår ejendommen beliggende Gl. Landevej 11, 8940 Randers SV oplyser RandersBolig på vegne af boligorganisationen, at de nuværende lejere flyttede ind i boligen 15. oktober 2010, og fortsat bor i lejemålet. Disse lejere har udvist interesse for køb af boligen.

Boligerne

Boligerne kræver begge omfattende istandsættelse. Der er udarbejdet byggetekniske rapporter for begge ejendomme, der indeholder beskrivelser af bygningernes stand, behovet for istandsættelse, hvis boligerne skal udlejes, samt et økonomisk overslag over udgifterne til disse renoveringer. Konklusionen er, at der vil være meget store udgifter forbundet med at renovere ejendommene, og at afdelingen ikke har økonomi til at gennemføre så omkostningstunge renoveringer.

Boligorganisationen har overvejet andre alternativer end et frasalg. Der er dog ikke grundlag for at iværksætte andre tiltag end frasalg. Der er ikke grundlag for ombygning eller sammenlægning af boligerne, da afdelingen alene består af to boliger, som ligger langt fra hinanden. Ommærkning til en anden boligtype, hvor boligerne vil blive efterspurgt af en anden persongruppe, er heller ikke relevant, idet boligorganisationens og afdelingens udfordringer er af økonomisk karakter. Desuden vil ommærkning af boligerne ikke fjerne behovet for omfattende og omkostningstunge renoveringer. Slutteligt er delvist salg heller ikke en realistisk og holdbar løsning, idet et delvist salg vil resultere i en afdeling med kun én bolig, hvilket ikke vil være økonomisk forsvarligt.

I februar 2019 blev der afholdt møder med beboerne i boligerne med forslag om at sammenlægge afdeling 11 og afdeling 13. Beboerne i afdeling 11 var på daværende tidspunkt ikke interesseret i en sammenlægning med afdeling 13, hvorfor det blev aftalt, at der skulle ske besigtigelse af boligerne med henblik på at lave en opdateret vedligeholdelsesplan og en deraf følgende stigning i henlæggelserne.

Det er forvaltningens vurdering, at en sammenlægning vil kræve en vis robusthed hos den modtagende afdeling, samtidig med at det vil skabe usikkerhed og bekymring for den modtagende afdeling, idet boligerne

fortsat vil have behov for omfattende og omkostningstunge renoveringer, inden genudlejning kunne blive en realitet.

Nedrivning af boligerne vil også medføre en udgift for boligselskabet, som ikke vurderes at kunne dækkes af et eventuelt salg af de ryddede grunde efterfølgende.

Boligselskabet har derfor besluttet at arbejde for et frasalg af begge ejendomme. Efter et frasalg af ejendommene vil der ske likvidation af afdelingen.

Økonomi

Ved en afdelings afhændelse af ejendomme og efterfølgende likvidation skal provenuet anvendes til betaling af afdelingens gæld. Eventuelt positivt eller negativt provenu skal indgå i/dækkes af boligorganisationens dispositionsfond. Det fremgår af bestemmelserne i almenboliglovgivningen samt driftsbekendtgørelsen. RandersBolig har på vegne af boligorganisationen oplyst, at boligerne samlet er blevet vurderet til cirka 800.000-950.000 kr.

Pr. 30. september 2022 er der knyttet lån til boligerne for i alt 933.730 kr. Afdelingen har pr. 31. december 2021 et opsamlet resultat på 412.139 kr. og opsparede henlæggelser på 110.580 kr.

Boligorganisationen forventer, at der vil opstå et underskud på mellem cirka 195.000 og 345.000 kr. i forbindelse med frasalg af boligerne. Boligorganisationen har oplyst, at de opsparede midler vil blive anvendt til at dække en del af det eventuelle underskud ved salget. I forbindelse med den efterfølgende likvidation vil boligorganisationen skulle dække et eventuelt resterende underskud.

Konklusion

Tilsynet vurderer, at frasalg af ejendommene er den økonomisk mest forsvarlige løsning på afdelingens økonomiske vanskeligheder. Det er samtidig tilsynets vurdering, at et frasalg af ejendommen vil eliminere den risiko for tab ved tomgang, der ellers vil være til stede i forbindelse med beboernes fraflytning af boligerne.

Tilsynet har påset, at formalia i forbindelse med godkendelse af frasalg af ejendommene og efterfølgende likvidation af afdelingen er iagttaget, samt at frasalg og likvidation er beboerdemokratisk godkendt.

Tilsynet indstiller på baggrund af ovenstående, at frasalg af ejendommen godkendes på betingelse af, at et eventuelt provenu indgår i dispositionsfonden, som loven tilsiger.

Landsbyggefonden og ministeriet skal ligeledes godkende et frasalg af de to ejendomme. Udbetaling Danmark er blevet forelagt sagen, og har oplyst, at der ikke indestår statsstøttede lån i ejendommene.

Økonomi

Kommunens godkendelse af frasalg af ejendommene har ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

Punkt 54: Godkendelse af opførelse af 32 almene boliger i Harridslev

03.02.12-P19-3-23

Resume

Lejerbo har på vegne af Lejerbo Randers sendt ansøgning om godkendelse af opførelse af almene boliger i Rønneparken i Harridslev (skema A).

Projektet blev prioriteret af byrådet den 13. september 2021 og omfatter opførelsen af 32 almene familieboliger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at skema A for opførelse af 32 almene familieboliger i Rønneparken i Harridslev godkendes med en samlet anskaffelsessum på 66,5 mio. kr.,
2. at den foreløbige gennemsnitlige beregnede husleje for boligerne på 1.053 kr. pr. kvm. pr. år ekskl. forbrug godkendes,
3. at det kommunale grundkapitallån på 6,65 mio. kr. godkendes,
4. at det kommunale grundkapitallån finansieres via rammen for nye almene boligprojekter,
5. at Randers Kommune stiller en kommunal regaranti over for staten for den del af realkreditlånet, der ligger ud over 60 % af ejendommens værdi. Garantien er af realkreditinstituttet beregnet til maksimalt at udgøre ca. 79,41 % af lånets størrelse,
6. at AB18 lægges til grund med de beskrevne fravigelser.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 9. marts 2023, pkt. 32:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede 13. september 2021 at prioritere et projekt med almene familieboliger i Rønneparken, Harridslev.

Lejerbo har nu på vegne af Lejerbo Randers sendt en ansøgning om godkendelse til opførelse af 32 almene familieboliger (skema A) med et samlet bruttoetageareal på 2.990 kvm. i overensstemmelse med det prioriterede.

Lejerbo har oplyst en beregnet fremtidig gennemsnitlig husleje på 1.053 kr. pr. kvm. pr. år ekskl. forbrug af el, varme, vand og internet/TV. Det svarer til ca. 8.160 kr. mdl. + forbrug for en gennemsnitlig bolig på 93 kvm. Byggeriet er planlagt som tæt/lavt byggeri. Boligerne opføres i 32 rækkehuse, hvoraf 19 boliger opføres i halvandet plan, mens de resterende 13 boliger opføres i ét plan. Lejerbo Randers ønsker at opføre familieboliger med varierende størrelse fra 65 m² til 105 m², for at skabe et varieret boligtilbud og en blandet beboergruppe. Boligerne vil være attraktive for familier med børn, på grund af den attraktive placering tæt på skole og fritidsaktiviteter, samt den gode opkobling til den kollektive trafik og cykelsti. Mindre boliger blandet med større familieboliger giver mulighed for, at befolkningssammensætning i området bliver en blanding af beboere i forskellige faser i livet og forskellige indkomstgrupper.

Projektområdet er beliggende i den sydøstlige del af Harridslev ved siden af skole og idrætsbaner, idrætshal mm. Grunden er en del af en større lokalplan fra 2000, hvor arealet blev overført fra landzone til byzone. Idag er resten af lokalplanområdet enten bebygget, eller planlagt bebygget med en blanding af tæt-lav- og parcelhusbebyggelse. Dette projekt vil være den sidste huludfyldning i det eksisterende bymiljø ved Harridslevvej og dermed bidrage til at skabe et færdigudbygget, levende bymiljø omkring skolen.

Boligtyperne vil variere fra 2- til 4-rums boliger på mellem 65 og 105 kvm. Den gennemsnitlige boligstørrelse vil blive på 93 kvm. Visualiseringer og nærmere beskrivelse af projektet er vedhæftet som bilag til sagen.

Projektøkonomi

Den samlede anskaffelsessum for projektet udgør 66.652.850 kr. inkl. moms.

Med godkendelse af denne ansøgning om skema A godkendes den samlede anskaffelsessum for projektet samt finansieringen heraf, der ser således ud:

- Støttede lån (realkreditlån) 88 %: 58.544.640 kr.
- Kommunal grundkapital 10 %: 6.652.850 kr.
- Beboerindskud 2 %: 1.330.560 kr.

I den samlede anskaffelsessum indgår alle omkostninger forbundet med byggeriet, herunder også gebyrer og købspris for grunden. Den samlede anskaffelsessum holder sig lige under det af staten fastsatte maksimumbeløb for 2023.

Randers Kommunes lån i form af grundkapital udgør 10 % af anskaffelsessummen. Byrådet besluttede den 13. september 2021 at prioritere 6,1 mio. kr. til opførelse af alment byggeri i Rønneparken i Harridslev. Det kommunale grundkapitallån er i nærværende sag på 6,65 mio. kr. og dermed cirka 550.000 kr. højere end det oprindeligt prioriterede. Det skyldes, at projektet i forbindelse med detailprojekteringen har vist sig at være lidt dyrere end først antaget. Der er tilstrækkelige midler under rammen til almene boliger til at indeholde stigningen.

Ud over det kommunal grundkapitallån skal kommunen ved nyopførelse af alment byggeri stille regaranti over for staten for den del af realkreditlånet, der ligger ud over 60 % af ejendommens værdi. Garantien er af realkreditinstituttet beregnet til maksimalt at udgøre ca. 79,41 % af lånets størrelse.

Særligt vedrørende grundkøbesummen

Byggeriet opføres på en kommunalt ejet grund, og byrådet har på møde den 13. juni 2022 godkendt salg af storparcellen til brug for nærværende projekt. Tilsynet har i forbindelse med sagens behandling samtidig påset, at grundprisen er i overensstemmelse med grundens værdi i handel ogandel (markedsprisen), som påkrævet i loven.

Vurdering af lejeledighed

I forbindelse med godkendelse af nyt byggeri skal kommunen tage stilling til behovet for nye almene boliger i Randers Kommune. Lejeledigheden i Randers Kommune er pr. 1. februar 2023 på 1,45 %, og dermed er kravet om, at lejeledigheden ikke må overstige 2 % ved tilsagn om nye almene boliger opfyldt. Der vurderes således at være behov for boligerne, da der også generelt er stor efterspørgsel på tæt/lav almene boliger. Den gennemsnitlige leje er stort set overensstemmende med det indsendte materiale i forbindelse med prioritering af projektet. Lejen vurderes at være høj for området, men dog fortsat på et niveau, hvor boligerne vil kunne lejes ud - også henset til, at der vil være tale om nye boliger.

Det er derfor forvaltningen vurdering, at boligerne vil kunne lejes ud.

Betingelser for godkendelse

Når kommunen giver tilsagn til etablering af nye almene boliger, skal kommunen ifølge almenboliglovgivningen stille som betingelse, at støttebekendtgørelsens krav om diverse, specifikt oplyste bestemmelser overholdes. Derudover skal kommunen stille som betingelse, at bygherren i en entreprise lægger AB18 (almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed) til grund uden fravigelser. Kommunen kan dog tillade fravigelser ved en begrundet ansøgning om dette.

Lejerbo har i deres ansøgning om godkendelse af skema A tillige ansøgt om godkendelse af anvendelse af AB18 med visse fravigelser. Lejerbo har begrundet ønsket om fravigelser med tilrettelser i forhold til, at der er tale om et alment byggeri. Der er lagt vægt på, at der ikke ændres væsentligt på balancen mellem bygherre og entreprenør i forhold til de almindelige vedtagne betingelser for branchen. Tilsynet bemærker, at de ønskede fravigelser er i overensstemmelse med aftale indgået mellem BL-Danmarks Almene Boliger og Dansk Byggeri om fravigelser til AB18, som de to foreninger er enige om er velbegrundede for en almen boligorganisation. På den baggrund indstilles det, at det godkendes, at AB18 lægges til grund for projektet med de ansøgte fravigelser.

For at fremme projektets gennemførelse mest muligt indstiller forvaltningen slutteligt, at forvaltningen bemyndiges til at godkende skema B administrativt, såfremt der ikke er ændringer heri i forhold til skema A, udover indeksering af rammebeløbet.

Økonomi

Med godkendelse af projektet (skema A) vil det kommunale grundkapitallån blive 6.652.850 kr.

Grundkapitallånet foreslås finansieret af rammen for almene boliger.

Randers Kommune skal endvidere stille kommunal regaranti over for staten for realkreditlånet på 58.545.000 kr. for den del af lånet, der ligger ud over 60 % af ejendommens værdi. Garantien er af realkreditinstituttet beregnet til at udgøre maksimalt 79,41 % af lånets størrelse, svarende til ca. 46,5 mio. kr.

Bilag

1274-0 Harridslev - Ideoplæg - 2022.12.15

1274-0 Harridslev - skema A - Bossinf

Kortbilag

Punkt 55: Lukket: Udbud af ejendom

13.06.02-G01-1-23

Punkt 56: Anlægsbevilling Justesens Plæne

01.24.00-P20-1-21

Resume

På Justesens Plæne skal der etableres et dige, der sammen med resten af Klimabåndet vil beskytte Randers midtby mod stormflod. Samtidig skal Justesens Plæne udvikles, så den bliver endnu mere attraktiv som bynært naturområde, der tilbyder aktiviteter og ophold til en bred målgruppe. Anlægsprojektet fremlægges nu til godkendelse.

Forvaltningen foreslår, der gives en anlægsbevilling på 15 mio. kr. i 2023 til at realisere projektet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget:

1. at anlægsprojektet for Justesens Plæne godkendes
2. at der til anlæg af Klimabåndet på Justesens Plæne afsættes et rådighedsbeløb på 7,5 mio. kr. i 2023 og 7,5 mio.kr. i 2024 finansieret af de afsatte midler til Flodbyen Randers.
3. at der til anlæg af Klimabåndet på Justesens Plæne gives en anlægsbevilling på 15 mio. kr. svarende til de afsatte rådighedsbeløb.
4. at der til madpakkehus og toiletbygning afsættes 70.000 kr. fra 2024 og frem til afledt drift, der jævnfør modellen på bygningsområdet indarbejdes i basisbudget 2024-2027.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 9. marts 2023, pkt. 27:

1. at indstilles godkendt.
2. - 4. at indstilles godkendt med 6 stemmer for. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen.

Peter Møller Kjeldsen udtalte følgende:

ØSTBROEN stemmer imod punkt 2-4 pga. den økonomiske håndtering. Det burde fremgå af sagen, at de 10 mio kr forudsættes finansieret af de opgjorte udgifter til delområdet Justesens plæne samt overordnede reserveposter og bufferpuljer, jf. mail fra direktør Jens Heslop d. 9/3-23. Endvidere bør de ekstra 5 mio. kr indgå i opgørelsen af projektets omkostninger i økonomimodellen for Flodbyen, uagtet forøget ambitionsniveau.

Beslutning

1. at indstilles godkendt.
2. - 4. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Østbroen.

Østbroen udtalte følgende:

ØSTBROEN stemmer imod punkt 2-4 pga. den økonomiske håndtering. Det burde fremgå af sagen, at de 10 mio kr forudsættes finansieret af de opgjorte udgifter til delområdet Justesens plæne samt overordnede reserveposter og bufferpuljer, jf. mail fra direktør Jens Heslop d. 9/3-23. Endvidere bør de ekstra 5 mio. kr indgå i opgørelsen af projektets omkostninger i økonomimodellen for Flodbyen, uagtet forøget ambitionsniveau.

Sagsfremstilling

Som beskrevet i Udviklingsplanen for Flodbyen Randers, der er vedtaget af Byrådet den 7. september 2020, skal der på Justesens Plæne etableres et grønt dige. Diget skal på sigt bindes sammen med resten af Klimabåndet til en sammenhængende højvandsbeskyttelse af Randers midtby. Klimabåndet vil sammen med Klimabroen gøre byen robust over for stormfloder op til kote 3 meter. Sideløbende med det kommunale anlægsprojekt vil Vandmiljø Randers etablere en pumpestation til håndtering af regnvand fra oplandet. Lokalplanen er den 10. oktober 2022 blevet godkendt af byrådet. Erhvervs- og planudvalget har 19. maj 2022 godkendt projektforslaget for anlægsprojektet på Justesens Plæne. Projektforslaget blev sendt i offentlig høring sammen med lokalplanforslaget. Der kom to høringssvar til projektforslaget.

Klimabåndet på Justesens Plæne foreslås nu realiseret. Projektet er detailprojekteret, og en opdateret plan over det samlede projekt, som anlægges, er vedlagt i bilag 1. Forvaltningen indstiller derfor nu til byrådet, at anlægsprojektet godkendes, og at der gives en anlægsbevilling på 15 mio. kr. til realisering af Klimabåndet på Justesens Plæne.

Projektets indhold

Det samlede anlægsprojekt indeholder etablering af:

- landskabeligt bearbejdet jorddige til kote 3m, (ca. 1,5 m højt)
- åbent madpakkehus til ophold
- bevægelsesområde i naturmaterialer
- beplantning med høj biodiversitet og rekreativ værdi
- stensætning i det naturlige indhak i åbrinken, så tidevandet kan opleves
- buet træbro med mulighed for ophold ved vandet
- ankomstområde med toiletbygning og cykelparkering

Etablering af projektet forudsætter, at nødvendige myndighedstilladelser og -dispensationer opnås. Sideløbende med det kommunale anlægsprojekt for Klimabåndet, etablerer Vandmiljø Randers en pumpestation, som skal sikre, at overløbsvand fra oplandet fortsat kan udledes til Gudenåen, hvis vandstanden står højt. Pumpestationen er bearbejdet arkitektonisk, så den så vidt muligt indgår som en helhed sammen med diget, samtidig med at den opfylder en række tekniske krav til bl.a. arbejdsmiljø og drift. En visualisering er vedhæftet som bilag 2.

Tidsplan

Opgaven forventes udbudt i forsommeren 2023. Den valgte entreprenør forventes at gå i gang med anlægsarbejdet efter sommerferien 2023. Det kommunale anlægsprojekt forventes afsluttet i foråret 2024.

Drift

Anlægsprojektet må forventes at medføre en ændret driftsopgave af arealet. De første år kan der være øgede driftsudgifter til f.eks. genplantning m.m., hvorefter det forventes at driftsudgifterne vil være tilbage på samme niveau, som de nuværende driftsudgifter til Justesens Plæne. Derfor afsættes der i projektet op til 100.000 kr. til dækning af de øgede driftsudgifter i de første år.

Derudover vil der være en driftsudgift til toiletbygningen og madpakkehuset, som forventes at udgøre ca. 70.000 kr. årligt, som kan finansieres via modellen for afledt drift på bygningsområdet.

Økonomi

Udgiften til etablering af Klimabåndet på Justesens Plæne med de nævnte elementer udgør 15 mio. kr. Da Justesens Plæne indgår i Udviklingsplanen for Flodbyen Randers, afholdes udgifterne til realisering af planens indhold af anlægsrammen til Flodbyen.

Som beskrevet i sagen til erhvervs- og planudvalget den 19. maj 2022 er der i økonomimodellen for Flodbyen oprindeligt afsat 10 mio. kr. til anlægsprojektet på Justesens Plæne. Det foreslås, at de 15 mio. kr. finansieres af anlægsrammen til Flodbyen, men at merudgiften på 5 mio. kr., som er udtryk for et højere ambitionsniveau end forudsat i udviklingsplanen, holdes uden for vurderingen af økonomisk balance i Flodbyen over den samlede projektperiode.

De forventede merudgifter til drift af madpakkehuset og toiletbygning på ca. 70.000 kr. årligt foreslås finansieret via modellen for afledt drift på bygningsområdet. Øvrige driftsudgifter forventes at kunne holdes inden for det eksisterende budget afsat til drift af parker og fritidsområder.

Bilag

Plan detailprojekt Justesen

Skitseforslag for VMR pumpestation

Oplæg EPU_09.03.23_pkt.27

Punkt 57: Fordebat for byudvikling på Brotoften - behandling af høringsvar

01.02.05-P16-24-22

Resume

Erhvervs- og planudvalget har 17. november 2022 igangsat planlægning for et nyt område med blandede byfunktioner ved Brotoften i Randers. Planlægningen indebærer Forslag til Tillæg til Kommuneplan 2021, byggeretsgivende lokalplan og rammelokalplan.

Den igangsatte planlægning tager udgangspunkt i en konkret ansøgning fra Arealudviklingselskabet Flodbyen P/S (AUS). Der er ansøgt om en byggeretsgivende lokalplan for et større boligområde bestående etageboliger i form af 'Gudenåboliger', parkeringshus i 4 etager med erhverv/detail i stueplan, et dige til klimatilpasning, og et offentligt naturområde langs åen. Rammelokalplanen skal omfatte 'Engboliger', der for nuværende udelukkende er overordnet beskrevet.

Der har været fordebat fra den 6. december 2022 til den 10. januar 2023. Der er indkommet i alt 21 forskellige høringsvar, som især relateres til bebyggelsens tæthed, trafikale forhold, disponering, barrierer effekt mod Gudenåen og anvendelse samt dispensation til åbeskyttelseslinjen.

Inden der udarbejdes en lokalplan og screening for miljøvurdering, skal der ske yderligere afklaring af flere forhold. Der skal træffes politisk beslutning om, hvorvidt kommunen skal gå videre med en planlægning for projektet i den ansøgte form, eller om der skal ske tilrettelser på baggrund af bl.a. indgivne høringsvar.

Der skal tages politisk stilling til områdets fremtidige anvendelse og funktioner herunder placering af p-hus og dagligvarebutik, bebyggelsens højder og tæthed, disponering og omfang i forhold til bagvedliggende by, ådal og åbeskyttelseslinje.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at forvaltningens forslag til besvarelse af de indkomne høringsvar godkendes
2. at der planlægges for boliger og p-hus
3. at der planlægges for en dagligvarebutik
4. at bygningernes højder som ansøgt kan være op til kote +18,3 m
5. at bygningernes indbyrdes afstand forøges ved at reducere antallet af bygninger
6. at sigtelinjer fra bagvedliggende by herunder særligt fra Blegen respekteres
7. at der gives plads til rig og vild natur indenfor åbeskyttelseslinjen, og at begrønning sker med hjemhørende arter
8. at de trafikale forhold belyses yderligere - herunder støj

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, 9. marts 2023, pkt. 23:

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Peter Møller Kjeldsen stemte imod.

Peter Møller Kjeldsen udtalte følgende:

ØSTBROEN stemmer imod forslaget, da vi ønsker 100% overholdelse af reglerne om åbeskyttelseslinje (uden ansøgning om dispensation). Vi er imod placering af et stort p-hus, der på byens vigtigste indfaldsvej kraftigt hæmmer udsigt til Gudenåen, Den Blå Bro og Regnskoven, og vi er imod placering af dagligvarebutik jf. den nye detailhandelanalyse.

Beslutning

Indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 mod. Imod stemte Østbroen og Socialistisk Folkeparti.

Østbroen udtalte følgende:

ØSTBROEN stemmer imod forslaget, da vi ønsker 100% overholdelse af reglerne om åbeskyttelseslinje (uden ansøgning om dispensation). Vi er imod placering af et stort p-hus, der på byens vigtigste indfaldsvej kraftigt hæmmer udsigt til Gudenåen, Den Blå Bro og Regnskoven, og vi er imod placering af dagligvarebutik jf. den nye detailhandelanalyse.

Sagsfremstilling

Erhvervs- og planudvalget har den 17. november 2022 igangsat planlægning for Forslag til tillæg til kommuneplan 2021 og lokalplan for et nyt område med blandede byfunktioner ved Brotoften i Randers.

Udviklingsplanen for Flodbyen realiseres gennem flere kommuneplantillæg og i flere lokalplaner, da flere komplekse forhold skal detaljeres og afklares de kommende år.

Den første lokalplan er for en ny bydel, Brotoften, centralt i Randers by. Den nordligste del af lokalplanen bliver til en byggeretsgivende lokalplan. Øvrige arealer på Brotoften udlægges som rammelokalplan til boligformål i form af etagebebyggelse i 3-4 etager, samt areal til parkering, vandhåndtering og klimatilpasning.

Rammelokalplanen er ikke byggeretsgivende, men skal fastlægge overordnede rammer for fremtidig anvendelse af området, herunder principper for trafik, natur, bebyggelse, sigtelinjer og vandhåndtering

Der har i december 2022 og januar 2023 været afholdt en fordebat for tillæg til kommuneplanen på baggrund af en konkret ansøgning fra Arealudviklingskaber Flodbyen P/S (AUS).

Fordebat

Da der er tale om en væsentlig ændring af kommuneplanen, har der været gennemført fordebat i 5 uger fra den 6. december 2022 til den 10. januar 2023. Materiale fra fordebatten er i bilag 1.

Der er indkommet 21 høringssvar, som kan ses i bilag 2

Forvaltningens forslag til besvarelse af de indkomne høringssvar ses i bilag 3.

Høringssvarene er behandlet under følgende emner:

A. Områdets anvendelse

B. Bebyggelsens disponering, højder og omfang

a. Gudenåboliger

b. Parkeringshus

c. Udsyn og sigtelinjer

C. Å-beskyttelseslinjen

D. Natur

E. Detailhandel

F. Trafikale forhold

a. Stiforbindelser: Gangbro på vestsiden af Randers bro

b. Stiforbindelse under Århusvej

c. Trafikale problemer i krydset ved Århusvej

d. Behov for parkering

G. Øvrige bemærkninger

a. Økonomi

Flere høringssvar omhandler indsigelser imod bebyggelsens tæthed, disponering, barriere effekt mod Gudenåen, trafikale forhold og anvendelse. Herunder at ansøgt projekt tilsidesætter sigtelinjer, åbeskyttelseslinjen, udsyn og landskabelige hensyn, at bebyggelsen og parkeringshus blokerer for udsyn over ådal, at bebyggelsens højder bør sænkes og placeres anderledes, så udsyn og natur respekteres, at gangbro tværs af Århusvej skal indtænkes, at området bør udlægges til mere natur mm. Ligeledes er der høringssvar omkring detailhandlen på Brotoften og dens effekt på midtbyen.

Flere høringssvar indeholder, at der skal være rum og plads til, at alle kan komme tæt på naturen, da det vil være til glæde for byens borgere. Der peges på, at naturområdet skal have plads til at udvikle sig, så områdets unikke natur får gode vækstbetingelser. En borger skriver, at det er et godt projekt, men at det kan blive endnu bedre.

Borgermøde

Der har været afholdt borgermøde 4. januar 2023 med ca. 60 deltagere. På mødet fremlagde forvaltningen hovedprincipperne i ansøgt projekt, områdets eksisterende kommuneplanrammer, bindinger og hensyn, samt overblik over videre proces.

Efterfølgende blev der stillet spørgsmål og en række emner blev drøftet; Trafik, parkeringshus, krav til antal p-pladser, mere natur i området, hensyn til åbeskyttelseslinje, husenes højder, anvendelse, boligantal, tilgængelighed.

Forvaltningens præsentation på borgermødet ses i bilag 4.

AUS har efter den indledende igangsætningssag og fordebat indsendt supplerende materiale til yderligere belysning af bl.a. bygningshøjder, parkering, opholdsareal, se bilag 5.

Udtalelse fra §17 stk. 4 udvalget for Bæredygtighed

Det er besluttet af Randers Byråd, at Randers kommunes nye §17 stk. 4 udvalg for Bæredygtighed skal afgive udtalelser i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner for Flodbyen Randers. §17 stk. 4 udvalget for Bæredygtighed har på møde 7. februar 2023 drøftet bæredygtighedselementerne i det ansøgte projekt.

Udtalelse fra §17 stk. 4 udvalget for Bæredygtighed, se bilag 6

Forvaltningens vurdering

Der skal træffes en politisk beslutning om, hvorvidt kommunen skal gå videre med en planlægning for projektet som ansøgt, eller om der skal ske tilrettelser på baggrund af bl.a. indkomne høringssvar. Nedenstående vurderinger tager udgangspunkt i de høringssvar, som der er indkommet i fordebatten samt forvaltningens vurderinger af disse.

Anvendelse:

Der er en del høringsvar, hvor der forslås anden anvendelse til området herunder, at området udnyttes til rekreative anvendelse fremfor parkeringshus og boliger. Der er ønsker om mere grønt og mindre byggeri, at parkering gemmes væk under jorden, at området udnyttes til anvendelse, der kommer almenvellet til gode. Der peges på, at detailhandel vil ødelægge bymidten.

Brotoften er et af de sidste større ubebyggede arealer i centrum af Randers, og med en offentlig anvendelse som parkeringsplads, cirkusplads med mere har arealet spillet en stor rolle i byen de seneste år. Både som mødested for aktiviteter og som indgangsparti til byen. Alle ændringer vil derfor betyde noget for eksisterende borgere og brugere i området, også i forhold til oplevelsen omkring byens centrum, og ved ankomst til byen fra syd - med åen og fjorden. Ved planens gennemførelse vil arealet nord for diget til Gudenåen blive omdannet fra en grusbelagt parkeringsplads til grøn korridor bestående af natur.

Byrådet besluttede med udviklingsplanen, at etableringen af boliger på arealerne omkring bymidten ville være løftestang for yderligere investeringer i byen, ligesom flere borgere tæt på byen vil medvirke til at understøtte byens funktioner. Anvendelse til detail og parkeringshus er en væsentlig ændring i forhold til Udviklingsplanen og områdets kvalitetskrav.

Forvaltningen indstiller, at der planlægges for boliger og p-hus, samt at der tages stilling til etablering af detailhandel.

Bebyggelsens disponering, højder og omfang:

I høringsvarene udtrykkes der bl.a. bekymring for, hvor stort byggeriet bliver i området, at husene vil skærme for udsyn til by og ådal, at husenes udformning ikke harmonere med Gudenånaturen.

Det ansøgte projekt vil skabe et markant nyt billede af byens overgang fra by til ådal. Fotostandpunkterne viser, at bebyggelsesstrukturen vil påvirke ålandskabet væsentligt. Det gælder uanset om området betragtes fra nord (Randers by og åen), syd (Vorup), øst (Århusvej, Grenåvej, Randers Bro) og fra vest Vorup enge. Fotostandpunkter viser, at et større bygningsanlæg i 4 etager med p-hus og detailhandel i stueplan på hjørnet ved Århusvej og etagebebyggelse i 4-5 etager nærmest åen vil ændre områdets by- og landskabsmæssige sammenhænge væsentligt. Bebyggelsen vil påvirke og skærme for sig fra Vorup ind over Gudenå og midtby, samt fra nordsiden af åen ved Justesens Plæne og Regnskoven ind over Vorup.

Forvaltningen anbefaler, at der værnes om den karakterfulde profil og udsigt til Gudenådalen fra områdets bagvedliggende veje, og at det kommende byggeri skal respektere udsigter. I den sammenhæng skal der også være fokus på rammelokalplanen for Engboligerne, således man også i det område fastholder sigtelinjer fra bagvedliggende by til ådalen.

Det anbefales at imødekomme hensynet til, at nuværende sigtelinjer bibeholdes. Det kan ske gennem en omdisponering af bygninger/bygningsmasser ved både Gudenåboligerne og ved Engboligerne.

Bygningshøjder:

Høringsvar handler om projektets højder. Der udtrykkes indsigelse mod et for stort planlagt byggeri. Udviklingsplanens rammer for bebyggelsen er, at Gudenåboligernes etagehøjder skal variere fra 3-4 etager. Ansøger har udarbejdet supplerende tegningsmateriale, der redegør for bebyggelsernes højder ud fra den planlagte konstruktion af disse.

Det fremsendte materiale viser, at Gudenåboligernes 4 højeste huse har en topkote i +17,5 svarende til ca. 2 meter højere end eksisterende bagvedliggende byggeri Gudenåcenteret langs Støberigade. Der forventes derudover tekniske installationer/et elevatorårn, hvis kote afsluttes i kote ca. 18,3 meter, hvilket er knap 3 m højere Gudenåcenteret.

En årsag til denne højde, er at stuegulvkoten i Gudenåboligerne er placeret i kote +5,0 fremfor indbygget i diget som beskrevet i Udviklingsplanen. I stedet er der anvist "høj kælder" eller stuetage under boligbebyggelse til opbevaring af depoter og cykelparkering. Gudenåboligernes opleves reelt som bebyggelse i 4-5 etager fra Gudenåen og Klimaboulevard, dog vil terrænets varierende koter nogle steder reducere oplevelsen af den ekstra etage.

Parkeringshuset har topkote i + 16,0 svarende til ca. 0,3 meter højere end bagvedliggende bebyggelse Gudenåcenteret, Støberigade. Parkeringshuset i 4 etager er ca. 14 meter højt. I materialet er det beskrevet, at opholdsareal til eventuelt erhverv i p-hus forudsættes etableret på tagflade af parkeringshus. Samlet højde på p-huset skal nærmere belyses.

De højeste Engboliger i det bagvedliggende 'Engkvarter' er tegnet i 4 etager med topkote + 17,0, svarende til ca. 1,3 meter højere end eksisterende bagvedliggende byggeri Gudenåcenteret langs Støberigade.

Der skal sættes maksimale koter for bebyggelserne i lokalplanerne på Brotoften. Den maksimale højde bør fastsættes ud fra hensyn til eksisterende byggeri og påvirkningen af landskabet.

Åbeskyttelseslinjen:

Brotoften ligger et særligt sted i byen, hvor den bagvedliggende by møder Gudenåens grønne strøg. En større del af Brotoften nærmest Gudenåen er omfattet af en åbeskyttelseslinje, hvor byggeri, beplantning og terrænændringer forudsætter dispensation. Åbeskyttelseslinjen, der løber 150 m fra Gudenåens vandløb, har til formål at sikre åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder for dyre- og planteliv. Realisering af Gudenåboligerne, P-hus, regnvandsbassiner, de nordligste engboliger, diget, samt terrænændringer og gangbroer forudsætter en kommende dispensation fra åbeskyttelseslinjen, eller at Miljøstyrelsen ophæver eller

reducerer omfanget af åbeskyttelsen på Brotoften

Dispensationen meddeles af Randers Kommune med udgangspunkt i vedtaget lokalplan. Ansøgning til Miljøstyrelsen om reduktion eller ophævelse af åbeskyttelseslinjen sker ligeledes på baggrund af en vedtaget lokalplan. En vedtaget lokalplan er ingen garanti for en dispensation eller ophævelse, hvis planlægningen ikke lever op til åbeskyttelseslinjens hensyn.

Danmarks Naturfredningsforening har i høringssvaret anført, at som planen er præsenteret, er det svært at se, at der kan gives dispensation fra åbeskyttelseslinjen til byggeriet.

Det er forvaltningens vurdering, at projektet i sin nuværende form kan være problematisk i forhold til åbeskyttelseslinjen. Forvaltningen anbefaler derfor, at der sker en reduktion af antallet af bygninger, da naturen derved får bedre betingelser, sigtelinjer respekteres, og bygningerne i højere grad opleves som solitære huse i et grønt landskab.

Parkeringshuset:

Flere høringssvar handler om placering af et stort bygningsvolumen langs Århusvej, at vigtige indkig over Gudenåen reduceres, at placering og udformning ødelægger indgangsportalen til byen.

Det ansøgte parkeringshus i 4 etager har et fodaftryk på 50 meter x 35 meter. Parkeringshuset er indrettet med detailhandel på 1200 m² i anlæggets stueplan. I udviklingsplanen var der ligeledes placeret en bygning på hjørnet af Aarhusvej og Støberigade.

Det er forvaltningens vurdering, at den skitserede struktur på hjørnet ved Århusvej vil påvirke områdets bykvalitet, samt by- og landskabsmæssige sammenhænge væsentligt. Det nuværende kig over by, ådal, regnskov, blå bro skjærmes af ny bebyggelse. Hjørnegrunden har en markant synlig beliggenhed, der ligger indenfor åbeskyttelseslinjen og tæt op af Gudenåboligernes planlagte landskab.

Hjørnegrunden har en markant placering, og det er derfor forvaltningens anbefaling, at bygningen på hjørnet får et højt kvalitetsniveau. Dette har byrådet også truffet beslutning om ved d. 5. december 2022 at tilkendegive, at man ønsker at medvirke til "fremtidens parkeringshus" på hjørnegrunden.

Natur:

Høringssvar omkring natur handler primært om den fremtidige naturværdi. Der peges på, at hvis hjemmehørende arter skal have gode vækstbetingelser, skal der ikke sættes snævre grænser for hvilken natur, der udvikler sig i området. Naturen vil udvikle sig af sig selv med meget begrænsede indgreb og begrænset pasning

Etablering af "deltanatur" er et centralt element i udviklingsplanen og områdets kvalitetskrav. I ansøgt projekt fremstår de grønne arealer ned mod åen som deltanatur i form af vådeng og tøreng. Mellem bygningerne i engkvarteret planlægges tøreng. Karakter og udlæg af naturen skal nærmere belyses og fastlægges i videre planlægning, så udviklingsplanens ambitioner om natur indhold fastholdes, og høringssvar imødekommes. Der bør skabes visuelle sammenhænge til det grønne strøg ved Gudenåen. Det skal sikres plads til, at naturen udlægges med større sammenhængende områder med spredning for dyre og planteliv indenfor åbeskyttelseslinjen. Det bør i planlægningens sikres, at uderum, dige, tekniske anlæg og fællesopholdsarealer begynder med hjemmehørende arter med sammenhæng til Gudenåens "vilde" natur.

Detailhandel:

Høringssvar fra Randers Cityforeningen handler om, at Detailhandelsanalyse 2022 bør følges, og at der ikke skal planlægges for detailhandel på Brotoften. Etablering af detailhandel på Brotoften vil have en negativ indvirkning på bymidten. En dagligvarebutik vil ligeledes medføre oplag, lys, skure til kundevogne mv. samt afledte effekter i forhold til trafikafvikling, parkering og støj (bl.a. vareindlevering og affaldshåndtering). Forvaltningen er opmærksom på, at detailhandelsanalysen peger på en række initiativer, som skal tages for at understøtte midtbyen. Sideløbende denne sag behandles igangsætning af kommuneplanstillæg til regulering af detailhandel i Randers og herunder en eventuel "midtbyen først" tilgang. Isoleret set vil en dagligvarebutik på Brotoften kunne påvirke midtbyen negativt, men modsat vil udviklingen af Flodbyen over de næste mange år, gennemførelsen af Midtbystrategien og andre initiativer styrke midtbyen.

Planlægning af detailhandel er reguleret i Planloven. Det er muligt udenfor afgrænsede bymidter at planlægge for enkeltstående butikker, som alene tjener til lokalområdets daglige forsyning. Planlægningen for enkeltstående butikker skal derfor baseres på et lokalt kundegrundlag. Forudsat at ansøger fremsender fyldestgørende materiale for etableringen af en dagligvarebutik på Brotoften, er det en politisk afgørelse, om man ønsker at muliggøre planlægning for en dagligvarebutik.

Trafikale forhold:

Der er høringssvar, der omhandler forslag om gangbro som "hægtes" på vestsiden af Randers Bro og stiforbindelse under Århusvej for gående og cyklister. Derudover er der bemærkninger til trafikale problemer i krydset ved Aarhusvej samt nødvendigheden af et parkeringshus.

Stiforbindelse, der hægtes på vestsiden af Randers Bro, afviger i forhold til områdets planlagt forbindelser i Udviklingsplanen og politisk vedtagne kvalitetskrav, men er en ide med muligheder, da den fremmer sammenhængen mellem midtbyen og det nye naturområde på Brotoften. En forbindelse under Århusvej indgår i udviklingsplanen for Flodbyen, og er en del af de politisk vedtagne kvalitetskrav der som udgangspunkt ikke kan afviges. Der er sag på miljø- og teknikudvalget 6. marts 2023 og erhvervs- og planudvalget 9. marts 2023, hvor der skal træffes politisk beslutning om forslag til løsninger for krydsning af Århusvej.

Undersøgelser viser, at krydset efter ombygning godt kan håndtere den ekstra trafik, der vil komme. I forbindelse med krydsombygning skal krydset signalteknisk optimeres, hvormed det bør blive nemmere at komme ud.

Udvikling af en ny større bydel medfører mange nye boliger, der afstedkommer et større parkeringsbehov. Der skal jf. kommuneplanen 2021 etableres min 1 p-plads pr. bolig. Etablering af P-hus erstatter delvist Udviklingsplanens parkering på terræn og parkering i plint under Gudenåboligerne.

Andre bemærkninger:

Der er høringssvar om, at det er problematisk, at Randers Kommune er medejer af arealudviklingsselskabet. Det bemærkes, at Flodbyen Randers P/S ikke løser opgaver, som kommunen ikke selv kunne gøre. Der er intet til vejen for, at kommunen både kan være udvikler og myndighed.

Der er høringssvar om, at Randers Kommune ikke bør påtage sig det økonomiske ansvar ved at leje sig ind på 150 pladser i p-hus. Der foreligger en tilkendegivelse fra byrådet fra 5. december 2022 om at ville indgå en lejekontrakt for offentligt tilgængelige p-pladser i p-huset.

Anbefaling

Det er forvaltningens anbefaling, at der i forbindelse med udarbejdelse af en lokalplan, bør ske en tilpasning af det nuværende projekt, så de indgivne høringssvar imødekommes på i forhold til bygningernes fodaftryk, og at sigtelinjerne fra bl.a. Vorup til Gudenåen og Randers by fastholdes.

Et fremtidigt byggeri bør tilpasses, således landskabet og åbeskyttelseslinjen i størst muligt omfang imødekommes, og naturværdier styrkes. Det betyder, at bygningerne omdisponeres, og antallet reduceres, så der kommer mere luft imellem boligerne/bygningerne med plads til natur og udsyn. Bygningerne kommer derved i højere grad til at fremstå som mere solitære bygninger i naturen.

Delegation

Den politiske behandling kan i dette tilfælde ikke delegeres til erhvervs- og planudvalget, da det er planlægning for en ny bydel med kommunale interesser, der forudsætter tillæg til kommuneplanen

Forhold til Kommuneplanen

Den ansøgte planlægning er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2021, hvad angår anvendelse, bygningshøjder og bebyggelsesprocent. Planlægningen forudsætter Tillæg til Kommuneplan 2021, der har til formål at ændre det rekreativ formål til blandet bolig og erhverv.

Miljøforhold

Planlægningen skal screenes for miljøvurdering. Det er forventningen, at der skal udarbejdes miljøvurdering. P-huse er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer, anlægsarbejder i byzone. Det anbefales, at der i medfør af loven tidligt udarbejdes en miljørapport.

Havnens virksomheder vil i enkeltstående tilfælde kunne give anledning til lugt i området. Ligesom virksomheder og trafik bidrager til luftforurening. En vurdering af om de akkumulerede effekter af påvirkning fra eksisterende havneområde skal ligeledes belyses i planlægningen.

Området er påvirket af støj fra virksomheder på Randers Havn og trafikstøj fra Århusvej, Randers Bro og intern trafik i området. Der skal tidligt i processen være en afklaring af, om Miljøstyrelsens grænseværdier kan overholdes, og om hvorledes evt. overskridelse behandles, herunder om der skal indgås aftaler om nedbringelse af støjen inden for en 8 års periode med enkeltstående virksomheder/aktiviteter. Det har betydning for områdets disposition og anvendelse. Der mangler endelig dokumentation herom.

Der vil være et krav om en jordhåndteringsplan, hvilket vil betyde detaljeret forureningskortlægning. Det forventes, at der i forbindelse med de kortlagte områder med forurening, vil skulle bortskaffes forurenede jord, hvilket vil indgå i fremtidig §8-ansøgning.

Der skal i forbindelse med planlægningen udarbejdes et tillæg til Spildevandsplanen.

Økonomi

Der er økonomiske konsekvenser ved planlægningen.

Realiseres planlægningen, vil der være afledte økonomiske konsekvenser for Randers Kommune, idet naturarealerne nord for diget efter etableringen overdrages fra grundejer (Flodbyen Randers P/S) til Randers Kommune med henblik på efterfølgende drift, jf. aftalegrundlaget for arealudviklingsselskabets stiftelse.

Områdets forareal mod Gudenåen nord for diget er planlagt som offentlig med natur, stier, broer, bænke, affald og vandbede m.v. Arealerne anlægges af AUS, men skal driftes af Randers Kommune. Aftale herom indgår som en del af aftalegrundlaget for etablering af AUS. Driftsudgifterne vil afhænge af områdernes indretning og designvalg. De forventede årlige merudgifter forventes at være 70.000 kr.

Der anlægges nye kommunale veje og stier i området, som delvist anlægges af AUS. Afledt drift finansieres via principperne for afledt drift efter vej- og stimodellen.

P hus

Den kommunale involvering i parkeringshuset fremgår af sag behandlet i byrådet d. 5. december 2022.

Bilag

Bilag 1_Materiale fra fordebatten

Bilag 2_Samlet indkomne høringssvar

Bilag 3_Behandling af høringssvar

Bilag 4__Præsentation fra borgermøde 4.1.2023

Bilag 5_Supplerende materiale fra Ansøger Arealudviklingskaber Flodbyen PS

Bilag 6_Udtalelse fra §17 stk. 4 udvalget for Bæredygtighed

Punkt 58: Tilladelse til etablering af højvandsbeskyttelses anlæg på Justesens plæne

01.24.08-G00-1-22

Resume

Etablering af et dige på Justesens plæne er første etape i at beskytte Randers midtby imod oversvømmelse i forbindelse med stigende havvandstand, og indgår som et centralt element i etableringen af Flodbyen. Projektet omhandler anlæg af et dige til højvandsbeskyttelse på Justesens Plæne, samt etablering af en pumpestation til håndtering af vand fra kloaksystemet bag diget. Etableringen af diget og pumpestationen forudsætter en tilladelse i medfør af kystbeskyttelsesloven og dispensation i forhold til åbeskyttelseslinjen. Byrådet skal give tilladelsen i medfør af kystbeskyttelsesloven.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at der meddeles tilladelse til etablering af højvandsbeskyttelses anlæg på Justesens plæne i medfør af kystbeskyttelseslovens § 3

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 6. marts 2023, pkt. 37:

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Frida Valbjørn Christensen tog forbehold. Jens Peter Hansen deltog via Teams.

Beslutning

Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 mod. Imod stemte Østbroen.

Østbroen udtalte følgende:

I Østbroen mener vi, at der bør laves en VVM. Vi mener også, at der søges om en dispensation i en forkert styrelse, og ikke efter naturbeskyttelseslovens §3 og 16 i henhold til Åbeskyttelse, og at formålet er uklart, og på den baggrund kan vi ikke godkende ansøgningen.

Sagsfremstilling

Projektet omhandler anlæg af et dige til højvandsbeskyttelse på Justesens Plæne samt etablering af en pumpestation til håndtering af vand fra kloaksystemet bag diget samt etablering af rekreative funktioner.

Herunder ses en oversigtstegning af projektet.

Diget vil være ca. 300 m langt, omtrent 1-1 ½ meter højt, og topkoten er projekteret til at ligge i kote 3,0 m.o.h. Pumpestationen indbygges delvist i diget på dets bagside. Der anlægges en ny adgangsvej på tværs af diget, som sikrer, at køretøjer bl.a. fra redningsberedskabet også i fremtiden har adgang til Justesens Plæne. På toppen af diget og adgangsvejen etableres stiforbindelser med grus.

Diget på Justesens Plæne udgør den første delstrækning af Klimabåndet, som vil beskytte Randers midtby mod oversvømmelser som følge af den stigende havvandstand og den hyppigere styrtregn. Projektet udgør således også en integreret og uundværlig del af Flodbyens samlede klimabeskyttelse.

I den rekreative del af projekt for Justesens Plæne er der stort fokus på, at sikre høj biodiversitet og stor rekreativ værdi af beplantningen på arealet. Som følge heraf vil der i projektet blive eksperimenteret med udsåning af hjemmehørende græsarter med værdi for biodiversiteten i området.

I projektet er der endvidere lagt vægt på, at etableringen af diget ikke påvirker eksisterende natur ved bredderne til Gudenåen og vandmiljøet i Gudenåen.

Som konsekvens af projektets landskabsarkitektur og funktioner er det forvaltningens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke Gudenåen væsentligt som værdifuldt landskabelement, samt at Gudenåens værdi som levested og spredningskorridor for plante- og dyrelivet kan opretholdes og også forbedres med det ansøgte projekt særligt pga. de valgte løsninger med egnstypiske og hjemmehørende arter og projektets udformning af de fremtidige brinker.

Forvaltningen vurderer endvidere, at det ansøgte projekt som er en del af et større projekt, nemlig klimabåndet, er af væsentlig samfundsmæssig betydning, i forhold til at håndtere kommende klimaændringer ved hjælp af kystbeskyttelses tiltag såsom et dige.

På baggrund heraf, er det forvaltningens samlede vurdering, at der kan meddeles tilladelse til det anførte projekt i medfør af kystbeskyttelsesloven og dispensation i forhold til åbeskyttelseslinjen. Tilladelsen i medfør af kystbeskyttelseslovens § 3, når Kommunen selv er ansøger, skal meddeles af byrådet jf. den af byrådet vedtagne kompetencefordelingsplan mellem byrådet og forvaltningen.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

KBL § 3 afgørelse Justesens plæne UDKAST

Punkt 59: Tillæg til spildevandsplanen om placering af bassiner ved Albæk ifm. separatkloakering. Endelig vedtagelse.

06.00.05-P16-1-21

Resume

Forslag om tillæg nr. 65 til spildevandsplanen omfatter etablering af nye regnvandsbassiner ved Albæk i forbindelse med separatkloakering af byen. Ændringen skal minimere risikoen for oversvømmelse langs Albæk Landkanal.

Forslaget har været i offentlig høring i 8 uger. Forvaltningen har modtaget bemærkninger fra Albæk Pumpelag i høringsperioden.

Forvaltningen foreslår, at spildevandsplanen vedtages uden ændringer og nedenstående svar sendes til Albæk Pumpelag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at tillæg nr. 65 til spildevandsplanen vedtages og offentliggøres på hjemmesiden.
2. at nedenstående svar sendes til Albæk Pumpelag

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 6. marts 2023, pkt. 38:

Indstilles godkendt.

Jens Peter Hansen deltog via Teams.

Beslutning

Indstilles godkendt. Østbroen tog forbehold.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 12. september 2022 at sende forslag om tillæg til spildevandsplanen vedr. etablering af regnvandsbassiner ved Albæk i offentlig høring. Planforslaget har været offentliggjort i perioden 13. oktober 2022 - 8. december 2022.

Formålet med tillægget er at muliggøre, at Vandmiljø Randers kan gennemføre separat kloakering af området ved Albæk. Vandmiljø Randers skal i den forbindelse etablere et regnvandsbassin, der gør det muligt at lede tag- og overfladevand til Albæk Landkanal. Regnvandsbassiner forventes placeret på matrikel 2ad, 10a og 4a, Albæk By, Albæk. Etablering af regn- og spildevandsledninger og regnvandsbassin kan medføre rådighedsindskrænkninger på de berørte matrikler. Såfremt der ikke kan indgås en frivillig aftale med grundejer, kan erhvervelse af arealer eller rådighed over arealer ske ved ekspropriation i overensstemmelse med reglerne i miljøbeskyttelsesloven.

Byrådet har tilkendegivet i forbindelse med vedtagelsen af forslag til tillægget på mødet den 12. september 2022, at byrådet agter at igangsætte ekspropriation, såfremt der ikke kan opnås enighed.

Bemærkningerne fra Albæk Pumpelag, i forbindelse med den afsluttede offentlige høring, er vedhæftet som bilag 1) til sagen. I bemærkningerne anfører Albæk Pumpelag, at de ikke ønsker det foreslåede tillæg vedtaget, og anfører alternative forslag til håndteringen af regnvandet end de i tillægget angivne. Forvaltningen har forelagt de alternative forslag for Vandmiljø Randers.

Forvaltningens vurdering af bemærkningerne fra Vandmiljø Randers til de af Albæk pumpelag anførte alternative forslag fremgår af bilag 2). Heraf fremgår det bl.a., at forvaltningen vurderer, at det ikke vil være proportionalt, at der stilles krav om, at der skal etableres et bassin og pumpestation således, at vandet fra den vestlige del af Albæk kan afledes til Albæk Landkanal, som foreslået af Pumpelauget.

Forvaltningen foreslår på den baggrund, at tillæg nr. 64 vedtages som angivet i forslaget. Vedtagelse af spildevandsplanen skal jf. spildevandsbekendtgørelsen offentliggøres og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed jf. miljøbeskyttelsesloven.

Økonomi

Spildevands- og regnvandsledninger til skel samt regnvandsbassiner finansieres af Vandmiljø Randers A/S. I tilfælde at ejendomme udtræder af kloakfællesskabet for håndtering af regnvand, tilbagebetaler Vandmiljø Randers dele af tilslutningsbidraget. Dette finansieres af Vandmiljø Randers.

Kommunen betaler vejafvandingsbidrag af Vandmiljø Randers anlægsudgifter til spildevandsanlæg. Iht. gældende aftale om afregningsmodel beregnes vejafvandingsbidraget som en andel af anlægsudgiften og svinger mellem 2 til 25 procent afhængig af anlægstype. Dog kan kommunens andel maksimalt udgøre 8 procent af den samlede budgetterede anlægsudgift i et enkelt år.

Vandmiljø Randers har budgetteret med en samlet anlægsudgift til bassinanlæg på 1,5-2 mio. kr., og det kommer til at forløbe over 2-3 år. Udgiften til vejafvandingsbidraget afholdes af Veje og Trafiks driftsbudget under miljø- og teknikudvalget.

Bilag

Bilag til dagsordenspunkt - Høringssvar fra Albæk Pumpelag

Forvaltningens vurdering af forslag fra Lauget_v2.pdf

Punkt 60: Udkast til fredningsforslag - Bækkestien

01.05.10-P20-1-21

Resume

Byrådet skal beslutte, om Randers Kommune vil sende udkast til fredningsforslag med bilag til behandling hos Fredningsnævnet.

Miljø- og teknikudvalget behandlede sagen på udvalgmødet den 31. januar 2023, hvor sagen beklageligvis ikke blev indstillet til behandling i byrådet. Da kompetencen til vedtagelse af fredningsforslag ligger hos byrådet, skal sagen til fornyet behandling i miljø- og teknikudvalget og efterfølgende i økonomiudvalget og byrådet.

Byrådet i Randers Kommune besluttede den 11. maj 2021, at rejse en fredningssag for at frede naturområdet langs med Bækkestien. Danmarks Naturfredningsforening har efterfølgende takket ja til Randers Kommunes invitation om at være medrejsere på fredningen. Forvaltningen har udarbejdet udkast til fredningsforslag for Bækkestien på strækningen mellem Dronningborg Boulevard og Udbyhøjvej. Forvaltningen har desuden udarbejdet budgetforslag, fredningskort og foretaget screening for miljøvurdering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at forvaltningen sender udkast til fredningsforslag med bilag til behandling hos Fredningsnævnet.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 31. januar 2023, pkt. 22:

Godkendt.

Nick Zimmermann deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 6. marts 2023, pkt. 39:

Indstilles godkendt.

Jens Peter Hansen deltog via Teams.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet skal beslutte, om Randers Kommune vil sende udkast til fredningsforslag med bilag til behandling hos Fredningsnævnet.

Miljø- og teknikudvalget behandlede sagen på udvalgmødet den 31. januar 2023, hvor sagen ved en fejl ikke blev indstillet til behandling i byrådet. Da kompetencen til vedtagelse af fredningsforslag ligger hos byrådet, skal sagen til fornyet behandling i miljø- og teknikudvalget og efterfølgende i økonomiudvalget og byrådet.

Baggrund

Byrådet i Randers Kommune besluttede den 11. maj 2021 at rejse en fredningssag for at frede naturområdet langs med Bækkestien. Randers Kommune inviterede efterfølgende Danmarks Naturfredningsforening til at være medrejsere på fredningen, som de takkede ja til.

Hensigten med fredningen er at sikre bevarelse af Bækkestien som et grønt rekreativt område i Randers By, således at Bækkestien undgår at blive genstand for vejbyggeri i forlængelse af Klimabroen eller anden fremtidig byudvikling.

Denne status ønsker Randers Kommune og Danmarks Naturfredningsforening at bevare gennem et fredningsforslag, hvor Randers Kommune og Danmarks Naturfredningsforening endvidere lægger stor vægt på, at man med fredningen bevarer områdets landskabelige kvaliteter og forbedrer områdets biologiske værdier. Men samtidig må fredningen ikke hindre en fremtidig klimatilpasning med forbedret spildevandshåndtering for oplandet nord for Dronningborg Boulevard og en naturforbedrende regulering af vandløbet.

Beskrivelse af området:

Bækkestien er en grøn landskabskile i Randers by, der gennemløber et område mellem tæt bebyggelse. Den grønne kile er ca. 50-100 meter bred og fremstår kuperet som en dal med stejle skrænter på begge sider. Skrænterne er skovklædte med en mosaik af gamle og yngre træer. I bunden af dalen slynger vandløbet Ladegård Bæk sig. Områdets biologiske variation skaber levesteder for en lang række forskellige planter og dyr. Langs med vandløbet er der to gennemgående offentlige stier, til hhv. cykler og fodgængere, hvis bugtede forløb følger Ladegård Bæk, og forbinder byen i den nordlige og sydlige retning. Langs med de to stier er der tværgående stier i øst og vest med forbindelse til de bebyggede områder. I den nordlige del er der et større

åbent græsareal. Mod syd afgrænses området ad Udbyhøjvej. Langs Udbyhøjvej er der tinglyste vejbyggelinjer, som fredningsforslaget respekterer.

Bækkestien, der har eksisteret som en skovbevokset kile i over 80 år, var tidligere omgivet af marker. Sidenhen er Randers by vokset rundt om Bækkestien, og den naturskønne kile udgør i dag et rekreativt skovlignende område i byen.

Randers by er fortsat i vækst og med fokus på at forene klimatilpasning og byudvikling har Randers Kommune udviklet Klimabåndet. Klimabåndet, der er en fælles strategi for succesfuld byudvikling af Randers, omkring en samlet grøn højvandsbeskyttelse gennem Randers By, skal sikre Randers midtby mod oversvømmelser fra Randers Fjord. I Klimabåndet er der lagt vægt på at natur, klimatilpasning, byens sociale liv og identitet smelter sammen på nye måder. Som en del af den samlede klimaløsning indgår etablering af Klimabroen over Randers Fjord syd for Bækkestien.

Fredningsforslag:

Forvaltningen har udarbejdet udkast til fredningsforslag for Bækkestien på strækningen mellem Dronning Boulevard og Udbyhøjvej i Randers by, bilag 1. Området udgør et areal på 3,8 ha, indtegnet på et fredningskort og Randers Kommune ejer alle arealerne. Fredningsforslaget er udarbejdet i henhold til bestemmelserne fra §§ 36 og 38 jf. § 33, stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 1392 af 4. oktober 2022.

I udkast til fredningsforslag har forvaltningen defineret følgende konkrete formål:

- at sikre og bevare områdets landskabelige kvaliteter med en sammenhængende og uforstyrret naturskøn landskabskile i byen
- at bevare og forbedre områdets biologiske værdier, herunder levedemulighederne for plante- og dyreliv.
- at sikre og forbedre områdets rekreative anvendelse med offentlighedens adgang
- at sikre at området friholdes for fremtidig byudvikling med vejbyggeri og bebyggelse.

Budgetforslag:

I udkast til fredningsforslag har forvaltningen lavet et budgetforslag på nul kroner, idet der ikke er nogen erstatningsmæssige udgifter i forbindelse med fredningen. Der tilkendes ikke erstatning for fredning af offentligt ejede arealer og Randers Kommune ejer alle arealerne af det udpegede fredningsområde. Således bliver der ikke en proces omkring inddragelse af øvrige berørte ejere omkring eventuel udbetaling af erstatning for tab som fredningen kan påføre ejerne.

Udkast til budgetforslag for Bækkestien skal sendes til udtalelse hos Miljøstyrelsen. Efter fristens udløb skal det endelige fredningsforslag sendes til Fredningsnævnet til behandling.

Screening for miljøvurdering:

Randers Kommune har vurderet, at fredningsforslaget er omfattet af miljøvurderingsloven (miljøvurdering af planer og programmer, lovbekendtgørelse 2023-01-03 nr. 4), og har derfor foretaget en screening for miljøvurdering med en indstilling om at fredningsforslaget ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Screeningsskemaet skal sendes til Fredningsnævnet, sammen med det endelige fredningsforslag. Det er Fredningsnævnet der træffer endelig afgørelse om hvorvidt fredningsforslaget vil kunne påvirke miljøet væsentligt eller ej og om det er omfattet af krav om miljøvurdering, på baggrund af oplysningerne i screeningsskemaet.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Videre proces

Når Fredningsnævnet modtager et fredningsforslag med bilag fra Randers Kommune og Danmarks Naturfredningsforening offentliggør de forslaget og inviterer berørte ejere og andre involverede parter til et offentligt møde, hvor man kan fremsætte sine synspunkter. Hvis Fredningsnævnet beslutter, at området skal fredes, fastsætter Fredningsnævnet overordnede bestemmelser om fredningens indhold og omfang, og i tilfælde af flere ejere, beder Fredningsnævnet ejerne af de berørte ejendomme om at fremsætte eventuelle erstatningskrav, hvilket ikke er relevant i dette tilfælde fordi Randers Kommune ejer alle arealer og idet der ikke tilkendes erstatning for fredning af offentligt ejede arealer. Herefter træffer Fredningsnævnet afgørelse om fredning samt eventuelle godtgørelser for sagkyndig bistand. Behandling af et fredningsforslag varer typisk op til 2 år.

Bilag

Udkast til fredningsforslag - Bækkestien

Punkt 61: Principper for udmøntning af kommunale natur- og miljø genopretningsprojekter

09.00.00-A00-6-22

Resume

Der er i budget 2020 og budget 2023 afsat i alt 3,6 mio. kr. til at understøtte udmøntningen af ambitionerne i de vedtagne politikker på klima-, natur og miljøområdet og målrettet udvikling og implementering af konkrete natur- og miljøforbedrende projekter. Forvaltningen foreslår, at midlerne prioriteres i henhold til de i sagen angivne principper således, at 0,7 mio. kr. af de bevilligede midler anvendes til den kommunale projektledelse. Sagen er tidligere behandlet i udvalget, hvor der blev efterspurgt en oversigt over de konkrete projekter. Denne er vedlagt som bilag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at de i sagen angivne principper for anvendelse af de afsatte kommunale midler til konkrete natur- og vandgenopretningsprojekter godkendes.

Beslutning fra miljø- og teknikudvalget, 9. januar 2023, pkt. 6:

Indstilles godkendt. Frida Valbjørn Christensen tog forbehold.

Beslutning fra Økonomiudvalget, 23. januar 2023, pkt. 19:

Indstilles godkendt.

Østbroen tog forbehold.

Beslutning fra Byrådet, 30. januar 2023, pkt. 18:

Tilbagesendt til udvalget.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 6. marts 2023, pkt. 40:

Indstilles godkendt.

Jens Peter Hansen deltog via Teams.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Sagen er tidligere behandlet i udvalget, hvor der blev efterspurgt en oversigt over de konkrete natur- og miljøgenopretningsprojekter. Oversigten fremgår af vedlagte bilag.

Kommunale natur- og vandgenopretningsprojekter

I budgetaftale 2020-2023 blev der afsat 0,9 mio. kr. årligt i perioden 2020-2022 til at understøtte udmøntningen af ambitionerne i de vedtagne politikker på klima-, natur og miljøområdet. I budgetaftale 2023-2026 er puljen videreført med 0,9 mio. kr. i 2023.

På nuværende tidspunkt er der gennemført projekter for ca. 0,3 mio. kr. Projekterne har primært været målrettet vandløb.

Den beskedne gennemførelse af konkrete natur- og vandgenopretningsprojekter har været begrundet i et fokus på at sikre flest mulige midler til de konkrete vand- og naturforbedringer ved at undgå indkøb af ekstern konsulentbistand til løsning af opgaven.

For at sikre projekternes gennemførelse fremover foreslår forvaltningen, at udmøntningen af midlerne fremover tilgodeser følgende principper,

- Udmøntningen af midlerne skal senest være afsluttet ved udgangen af 2024.
- For at sikre udmøntningen afsættes i hele perioden ressourcer til at udvikle og implementere projekter målrettet:
  - genopretning af vandløb og søer
  - genopretning af terrestisk natur
  - etablering af ny akvatisk natur
- Der afsættes lønmidler i forvaltningen til at sikre udmøntningen.
- En liste over årets vand- og naturgenopretningsprojekter forelægges udvalget primo 2023 og 2024.

For at sikre, at de afsatte kommunale midler til natur- og vandgenopretningsprojekter anvendes i overensstemmelse med de anførte principper vil det være nødvendigt, at der i perioden afsættes 0,7 mio. kr. til projektudvikling og projektledelse.

Økonomi

Der er afsat i alt 3,6 mio. kr. i perioden 2020-2023 til at understøtte udmøntningen af ambitionerne i de vedtagne politikker på klima-, natur og miljøområdet. På nuværende tidspunkt resterer der 3,3 mio. kr. Af de 3,3 mio. kr. foreslås de 0,7 mio. kr. anvendt til finansiering af projektledelse i årene 2023 og 2024.

Bilag

Kommunale natur- og miljøgenopretningsprojekter

Præsentation af de kommunale natur og vandløbsprojekter 2023

Punkt 62: Projekt for ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej

05.00.00-G01-168-22

Resume

Den eksisterende udformning af det signalregulerede kryds Århusvej/Grenåvej er ikke tidssvarende. Krydset som udgør en væsentlig trafikikkerhedsmæssig risiko for lette trafikanter, er ikke i overensstemmelse med de nuværende regler for signalregulerede kryds, og trafikafviklingen i krydset er dårlig. Der er udarbejdet et forslag til, hvordan krydset kan blive mere sikkert for de lette trafikanter. Den gennemførte simulering af trafikafviklingen i det ombyggede kryds viser, at trafikafviklingen i krydset vil være forbedret selv når den planlagte byudvikling på Brotoften er realiseret.

Miljø- og teknikudvalget har bedt om at forvaltningen undersøger alternative stikrydsninger af Århusvej. Der er i den forbindelse undersøgt to tunnelløsninger og en stibroløsning. Der er udarbejdet anlægsoverslag baseret på erfaringspriser for de tre alternative stikrydsninger, ligesom løsningerne er visualiseret.

Forvaltningen foreslår, at der afsættes 2,8 mio. kr. til ombygning af krydset, Århusvej/Grenåvej, så både sikkerhed og trafikafvikling forbedres. Midler til ombygning af krydset foreslås finansieret af rammen til Flodbyen. Ombygningen vil også gavne fremtidig trafikafvikling til og fra Brotoften, efterhånden som udviklingsplanen for Flodbyen realiseres. Ingen af de tre alternative forslag foreslås derfor gennemført. Erhvervs- og planudvalget behandler sag om finansiering af rådighedsbeløb på udvalgs mødet den 9. marts 2023.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at de tre alternative forslag ikke gennemføres.
2. at der igangsættes en ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej, som beskrevet i sagsfremstillingen.
3. at der afsættes et rådighedsbeløb på 2,8 mio.kr. til ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej i 2023 finansieret af rammen til Flodbyen.
4. at der gives en anlægsbevilling på 2,8 mio.kr. til gennemførelse af ombygningen af krydset svarende til det afsatte rådighedsbeløb.
5. at byrådet agter at igangsætte ekspropriationsprocedure og efterfølgende gennemføre ekspropriation i henhold til Vejlovens kapitel 10, hvis ikke der kan opnås frivillige aftaler med grundejerne.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 9. januar 2023, pkt. 3:

Sagen udsat til et kommende udvalgsmøde med henblik på, at forvaltningen fremlægger trafiksimuleringer og alternative forslag til løsninger for krydsning af Århusvej, inklusiv økonomisk overslag.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 6. marts 2023, pkt. 41:

For stemte Bo Vestergaard.

Imod stemte Jens Peter Hansen, Nick Zimmermann, Karen Lagoni, Christian Engelsbrecht, Anker Boje og Frida Valbjørn Christensen tog forbehold.

Jens Peter Hansen deltog via Teams.

Beslutning

Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Østbroen.

Østbroen udtalte følgende:

ØSTBROEN mener, at kvalitetskravene til Flodbyen skal respekteres, eftersom de er vedtaget og er blevet meget synligt positioneret - herunder tunnel under Århusvej. At der er ramt så meget ved siden af i de oprindelige økonomiske vurderinger (15 mio. kr.) giver anledning til at spørge, hvorvidt der er andre dele af Flodby projektet, som er oversolgt og underbudgetteret.

Sagsfremstilling

Udformning af det signalregulerede kryds Århusvej/Grenåvej er ikke i overensstemmelse med de gældende regler for signalregulerede kryds. Krydset er i dag udformet med dobbeltrettede cykelstier på tværs af Århusvej og Grenåvej uden separatregulering. Dette udgør en væsentlig trafikikkerhedsmæssig risiko. Samtidig er der en dårlig trafikafvikling i krydset.

Forholdene vil forværres, når trafikmængderne til og fra Brotoften øges i takt med, at udviklingsplanen for Flodbyen realiseres. Den eneste adgang til Brotoften er via krydset Århusvej/Grenåvej.

Der er udarbejdet et forslag til hvordan forholdene for de lette trafikanter kan forbedres og samtidig give en bedre trafikafvikling i krydset. Forslaget og en nærmere beskrivelse heraf fremgår af bilag 1.

Løsningsforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

- Den eksisterende dobbeltrettede cykelsti på tværs af Århusvej fjernes og erstattes af en ny enkeltrettet cykelbane.
- På tværs af Randersbro etableres en ny enkeltrettet cykelsti og et nyt fodgængerfelt.
- Hellerne på Randersbro gøres bredere, så disse kan anvendes som støttepunkter for fodgængere.
- Den eksisterende dobbeltrettede cykelsti bibeholdes på tværs af Grenåvej for at bevare en attraktiv rute for cyklister fra cykel-/gangbroen mod Grenåvej.

Der er foretaget simuleringer af den fremtidige trafik i løsningsforslaget. Simuleringerne viser, at trafikafviklingen generelt forbedres. De samlede forsinkelser i det ombyggede kryds falder i forhold til forsinkelser med den eksisterende geometri. Notat om trafiksimuleringens resultater fremgår af bilag 2. Et anlægsoverslag over udgifter til den skitserede ombygning inklusiv udgifter til projektering og tilsyn viser, at det vil koste ca. 2,8 mio. kr. at ombygge krydset.

På udvalgsrådet den 9. januar 2023 udsatte miljø- og teknikudvalget sagen om bevilling til ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej til et kommende udvalgsmøde med henblik på, at forvaltningen fremlægger trafiksimuleringer og alternative forslag til løsninger for krydsning af Århusvej, inklusiv økonomisk overslag. Notat om simuleringen fremgår af bilag 2. Bilag 3 indeholder en nærmere beskrivelse og visualisering af tre alternative stikrydsninger af Århusvej. De undersøgte alternativer er:

1. Tunnel under Århusvej tæt ved Randers Bro: Selve tunnelen er 35 m lang og der er ca. 100 m rampe på begge sider af tunnellen. Mod vest vil rampen med det nødvendige skråningsanlæg/spunsvægge ligge i naturområdet uden for højvandsdiget. Mod øst vil det være nødvendigt at dreje rampen mod syd for at sikre en fornuftig tilslutning til den eksisterende sti. Anlægsoverslaget er 35-45 mio.kr. baseret på erfaringspriser fra lignende tunnelbyggerier. Anlæg af tunnelen vil formentlig medføre at Århusvej ved Randers Bro er spærret i op til 14 dage.
2. ?Tunnel under Århusvej tæt ved Grenåvej: Selve tunnelen er ca. 65 m lang. Mod øst ender tunnelen ca. 25 m nord for Grenåvej for at sikre, at der er tilstrækkelig plads mellem Århusvej og den eksisterende stiforbindelse til rampe og spunsanlæg. Mod vest ligger den ca. 100 m lange rampe med spunsanlæg langs Støberigade. Anlægsoverslaget er 60-70 mio.kr. baseret på erfaringspriser fra lignende tunnelbyggerier. Anlæg af tunnelen vil formentlig medføre, at Århusvej nord for Grenåvej er spærret i op til 3-4 uger.
3. ?Stibro over Århusvej tæt ved Randers Bro: En fodgængerbro skal etableres i ca. 5 meters højde for at sikre tilstrækkelig højde over Århusvej. Selve brokonstruktionen er ca. 30 meter lang, med en understøtning i skillerabbaten mellem køresporene på Århusvej. Ligesom for tunnelløsningerne er ramperne ca. 100 m lange i begge ender. Ramperne mod vest vil lægge beslag på en del af naturområdet uden for højvandsdiget. Mod øst vil rampen enten skulle dreje mod syd enten før den eksisterende sti eller føres over den eksisterende sti ind i Tronholmparken. Anlægsoverslaget er 20-30 mio.kr. baseret på erfaringspriser fra andre lignende broprojekter.

Økonomi

Udgifterne til ombygning af krydset på 2,8 mio. kr. foreslås finansieret af den afsatte anlægsramme til Flodbyen. Det foreslås, at ombygningen af krydset og eventuelle efterfølgende tiltag ift. krydsning af vejstykket Randersbro på terræn erstatter underføringen under Århusvej, som var en del af udviklingsplanen for Flodbyen. I økonomimodellen for Flodbyen er afsat 15 mio. kr. til en underføring under Århusvej/Randersbro. Sag om finansiering af rådighedsbeløb behandles af erhvervs- og planudvalget 9. marts 2023, af økonomiudvalget 20. marts 2023 og af byrådet 27. marts 2023.

Bilag

A243822-TEG-001_20220921.pdf

pp_tunnel under Århusvej jan 2023_mtu_09.01.23

Forslag til ombygning af krydset ÅrhusvejGrenåvej

Undersøgelse af alternative stikrydsninger af Århusvej mellem Brotoften og Tronholmen.

A243822-001_Trafiksimulering.pdf

Punkt 63: Infrastrukturplan – projektledelse og koordination

05.00.00-A00-1-23

Resume

I budgetaftale 2023-2026 er det besluttet at afsætte op til 1 mio. kr. årligt til ekstra bemanning til koordinering og styring af de igangværende og kommende infrastrukturprojekter. Forvaltningen forslår på baggrund heraf, at der afsættes 0,4 mio. kr. årligt fra infrastrukturpuljen og 0,6 mio. kr. årligt fra opsparingen til Klimabroen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget

1. at der til koordinering og styring af infrastrukturprojekterne gives et rådighedsbeløb på 0,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem finansieret af infrastrukturpuljen
2. at der til koordinering og styring af klimabroprojektet gives et rådighedsbeløb på 0,6 mio. kr. årligt fra 2023 og frem finansieret af de afsatte midler til opsparing til Klimabroen
3. at der gives en anlægsbevilling på 1 mio. kr. svarende til de afsatte rådighedsbeløb i 2023

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 6. marts 2023, pkt. 42:

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Frida Valbjørn Christensen stemte imod.

Beslutning

Instilles godkendt med 8 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Østbroen.

Sagsfremstilling

I budgetaftale 2023-2026 er det besluttet, at afsætte ressourcer fra de eksisterende og kommende infrastrukturprojekter, som bl.a. Ringboulevarden og Klimabroen, til ekstra bemanning til koordinering og styring af projekterne, herunder til opgaver knyttet til inddragelsesprocesser, kommunikation og analysearbejde. De ekstra ressourcer finansieres af anlægsbudgetterne til de konkrete infrastrukturprojekter. Der kan prioriteres op til 1 mio. kr. årligt til arbejdet.

Byrådet godkendte i april 2021 (BY26/4-2021, pkt. 191) Infrastrukturplan 2020. I planen udpeges de vigtigste udfordringer for løsning af mobiliteten i Randers Kommune. Infrastrukturplanen udstikker retningen for arbejdet med infrastrukturen i hele kommunen.

I budgetaftale 2021-2024 blev der reserveret 10 mio. kr. årligt i perioden 2022-2024 i en infrastrukturpulje til nødvendige infrastrukturinvesteringer i forbindelse med udmøntning af planen. Infrastrukturpuljen er siden videreført, så der for nuværende er afsat midler til og med 2026. Infrastrukturpuljen udmøntes løbende i konkrete projekter.

Med budgetaftale 2019-2022 blev opsparing til klimabroen igangsat. Byrådet afsatte i maj 2022 (BY 19/5-2022, okt. 206) midler til gennemførelse af de nødvendige forundersøgelser og borgermøder i relation til Klimabroen med det formål, at kvalificere det tekniske projektet, belyse dets miljømæssige konsekvenser samt forbedre det økonomiske estimat forud for opstart af planlægningen.

Økonomi

Det foreslås, at der gives et rådighedsbeløb på 0,4 mio. kr. årligt til koordinering og styring af infrastrukturprojekterne finansieret af infrastrukturpuljen med tilhørende anlægsbevilling.

Det foreslås, at der gives et rådighedsbeløb på 0,6 mio. kr. årligt til koordinering og styring af klimabroprojektet finansieret af de afsatte midler til opsparing til Klimabroen med tilhørende anlægsbevilling.

Punkt 64: Havndals Udelivs-eksperimentarium

01.11.20-P15-2-21

Resume

Byrådet frigav den 5. december 2022 0,5 mio. kr. til områdefornyelsesproces i Havndal. Randers Kommune har modtaget tilsagn på 385.000 kr. fra Nordea Fonden. Disse midler anvendes til at supplere områdefornyelsesprocessen med udvikling af midlertidige projekter målrettet sundhed og trivsel på Havndal skole i tæt dialog med børn og personale i 2023.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via landdistriktsudvalget og økonomiudvalget,

1. at der til områdefornyelse i Havndal afsættes et rådighedsbeløb i 2023 på 385.000 kr. til udgifter og 385.000 kr. til indtægter vedrørende tilsagn fra Nordea Fonden,
2. at der frigives anlægsbevilling på 385.000 kr. til henholdsvis udgifter og indtægter svarende til de afsatte rådighedsbeløb

Beslutning fra Landdistriktsudvalget, 9. marts 2023, pkt. 21:

1. Godkendt
2. Godkendt

Ellen Pedersen deltog istedet for Anker Boje

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet frigav 5. december 2022 0,5 mio. kr. til områdefornyelsesproces i Havndal. Det fremgår af byrådets beslutning, at der som en del af programudarbejdelsen til områdefornyelsen i Havndal planlægges midlertidige afprøvninger målrettet sundhed og trivsel. Udviklingen sker i tæt samarbejde med børn og unge i lokalområdet. Randers Kommune har derudover modtaget tilsagn på 385.000 kr. fra Nordea Fonden. De ekstra midler fra Nordea Fonden bidrager til at de midlertidige tiltag i programudarbejdelsen kvalificeres yderligere. Projektet, der støttes af Nordea, kaldes 'Havndals Udelivs-eksperimentarium' og gennemføres i regi af Havndal Kooperativ, Steno Diabetes Center og Aarhus Universitet. Projektet vil være eksperimenterende og afsøgende på, hvad der virker bedst for børn og personale. Aktiviteterne udvikles og bygges sammen med børn og personale. Aktiviteterne i Havndals Udelivs-eksperimentarium vil give mulighed for, at der kan leges, læres og dannes venskaber på kryds og tværs. Elever, forældre og personale inddrages løbende i evaluering af projektet. Resultaterne fra processen supplerer udarbejdelsen af program for områdefornyelsen i Havndal. Ud over 'Havndals Udelivs-eksperimentarium' gennemføres en proces med byens unge, dialog med lokale foreninger og traditionel borgerinddragelse med borgermøde og input til program. Ved årsskiftet 2023-2024 forelægges program for områdefornyelse til politisk godkendelse i landdistriktsudvalget, økonomiudvalget og byrådet.

Økonomi

Den 5. december 2022 frigav byrådet 0,5 mio. kr. til områdefornyelsesproces i Havndal. Randers Kommune har derudover modtaget tilsagn om 385.000 kr. fra Nordea Fonden. Fondsmomsen inkluderes i den kommunale anlægsbevilling.

Punkt 65: Låneoptagelse - låneramme 2022

00.34.00-Ø50-1-23

Resume

Lånerammen for 2022 er opgjort på baggrund af anlægsinvesteringer i regnskab 2022. Der ansøges om anlægsbevilling til låneoptagelse på 90,7 mio. kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at der gives en anlægsbevilling med henblik på en samlet låneoptagelse på 90,7 mio. kr.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Indenrigsministeriet definerer, hvilke typer af udgifter kommunerne må have lov til at lånefinansiere. Det er fastlagt i den såkaldte lånebekendtgørelse. I forbindelse med budgetlægningen opgøres de forventede udgifter, som kan lånefinansieres af kommunen, idet omfanget af den endelige låntagning først fastlægges på baggrund af de faktisk realiserede udgifter i regnskabet.

Udover de låneberettigede udgifter opereres der med mulighed for lånedispensationer, ligesom der ofte etableres særlige lånepuljer målrettet specifikke behov. Rammerne for disse muligheder fastlægges typisk i forbindelse med den årlige økonomiaftale mellem regeringen og KL, og fordeles normalt af ministeriet efter ansøgning.

Randers Kommunes låneramme for 2022 er på baggrund af anlægsinvesteringer i regnskab 2022 samt en dispensation bevilget af Indenrigsministeriet i forbindelse med budgetlægningen opgjort til 90,7 mio. kr.

Lånerammen udnyttes fuldt ud ved en låneoptagelse på 90,7 mio. kr. Låneoptagelsen skal gennemføres senest den 30. april 2022.

Borgmesteren blev i forbindelse med budgetvedtagelsen bemyndiget til at gennemføre låneoptagelsen. Men da der er afvigelser mellem budgetforudsætningerne og den endelige låneramme, skal bevillingen formelt set fremlægges på ny til godkendelse, førend låneoptagelsen kan bringes på plads.

Økonomi

Lånerammen fremgår af nedenstående tabel:

mio. kr.	R 2022
Gadebelysning	0,1
Færgedrift	3,4
Energibesparende foranstaltninger	21,8
Byfornyelse	4,5
Renovation	0,0
Randers Havn	14,0
Mindreprovenu ejendomsskat	22,5
Indefrysning af ejendomsskatter	-3,7
Ordinær låneadgang	62,7
Lånedispensation	
Lånedispensation, ordinær pulje	28,0
Dispensationer i alt	28,0
Låneadgang i alt	90,7

Punkt 66: Budgetprocedure 2024-27

00.01.00-S55-2-22

Resume

Forvaltningen har udarbejdet forslag til budgetprocedure 2024-27. I lighed med de seneste år indebærer forslaget, at direktionen bemyndiges til at udarbejde et budgetforslag i balance. Herudover indebærer forslaget, at forvaltningen udarbejder en opdateret status på kapacitetsudnyttelsen på de store velfærdsområder og en vurdering af det afledte investeringsbehov.

I den netop reviderede økonomiske politik er det præciseret, at byrådet i forbindelse med den årlige behandling af budgetproceduren træffer beslutning om, hvorvidt der i budgetlægningen skal indarbejdes et effektiviseringskrav eller ej. Forvaltningen foreslår, at der i basisbudgettet for 2024-2027 indregnes et yderligere effektiviseringskrav på 20 mio. kr. i 2027. Dette vurderes nødvendigt af hensyn til mulighederne for at blandt andet skabe et råderum til politisk omprioritering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at der indarbejdes et yderligere effektiviseringskrav på 20 mio. kr. i 2027 til senere udmøntning, og
2. at budgetproceduren for 2024-2027 (inkl. tids- og aktivitetsplan) i øvrigt godkendes, jf. vedlagte notat.

Beslutning

Indstilles godkendt. Østbroen og Socialistisk Folkeparti tog forbehold.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet vedlagte forslag til budgetprocedure 2024-27 (se bilag).

Forslaget indebærer, at direktionen bemyndiges til at udarbejde et budgetforslag i balance - med udgangspunkt i kommunens økonomiske styringsmål. Bemyndigelsen foreslås også at omfatte udarbejdelse af forslag til sikring af økonomiske balance på delområder, hvor eventuelle økonomiske vanskeligheder endnu ikke er omfattet af en handleplan eller en allerede igangsat handleplan ikke er tilstrækkelig. Undtagelsen herfor er socialområdet, hvor forvaltningen - som en del af budgetmaterialet - vil udarbejde forslag, der kan supplere de allerede besluttede handleplaner og investeringsmodeller, ligesom forvaltningen vil udarbejde et forslag til, hvorledes områdets oparbejdede gæld fremadrettet kan afvikles.

Randers Kommune er inde i en vækstfase rent befolkningsmæssigt. På alle kommunens store velfærdsområder er det således vigtigt løbende at arbejde med kapacitetsstyring- og planlægning. Det foreslås i proceduren, at status på arbejdet hermed skal drøftes i de respektive fagudvalg. Forvaltningen udarbejder efterfølgende - for de relevante serviceområder - en opdateret status på kapacitetsudnyttelsen og en vurdering af det fremtidige investeringsbehov i kapacitetsudvidelser. Denne status vil blive vedlagt budgetmaterialet og vil blive gennemgået på byrådets budgetseminar den 1. september 2023.

Regeringsgrundlaget for den nye SMV-regering indeholder en lang række punkter, som vil komme til at påvirke budgetlægningen for landets kommuner de kommende år. De fleste af disse punkter forventes udmøntet mere konkret i aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2024. Særligt to punkter forventes at sætte kommunens økonomi under pres, nemlig nedlæggelse af jobcentre og besparelser på den kommunale administration. For begge områder er der lagt op til, at der ved fuld indfasning kan spares 3 mia. kr. i 2030. Hvis bloktilskuddet reduceres tilsvarende betyder det for Randers Kommune (fuldt indfaset) en reduktion på godt 50 mio. kr. vedrørende beskæftigelsesområdet og ca. 35-40 mio. kr. vedrørende administrationsområdet (afhængigt af regionens andel).

Der er således tale om en meget betydelig reduktion af bloktilskuddet. På beskæftigelsesområdet er det som udgangspunkt forudsætningen, at reduktionen skal udmøntes via landspolitiske regelændringer og større lokale frihedsgrader til at organisere beskæftigelsesindsatsen. På administrationsområdet er det endnu usikkert, om besparelseskravet vil blive ledsaget af initiativer, som kan hjælpe kommunerne med at realisere besparelserne. Dette må forventes at blive et meget væsentligt tema i årets økonomiforhandlinger.

I den netop reviderede økonomiske politik er det præciseret, at byrådet i forbindelse med den årlige behandling af budgetproceduren træffer beslutning om, hvorvidt der i budgetlægningen skal indarbejdes et

effektiviseringskrav eller ej. Effektiviseringskravet fungerer i praksis som et omprioriteringsbidrag, der blandt andet skal skabe mulighed for, at der i de politiske forhandlinger om budgettet kan flyttes midler på tværs af kommunens fag- og udvalgsområder.

Forvaltningens foreslår, at der i basisbudgettet for 2024-2027 indregnes et yderligere effektiviseringskrav på 20 mio. kr. i 2027. Dette vurderes nødvendigt af hensyn til mulighederne for at skabe balance i kommunens samlede økonomi samt mulighederne for at skabe det fornævnte råderum til politisk omprioritering. Da der i forbindelse med sidste års budgetlægning blev gennemført en større flerårig udmøntning til og med 2026, foreslås det samtidigt, at der ikke i indeværende års budgetlægning udarbejdes forslag til udmøntning af kravet i 2027. Beløbet placeres i stedet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.

Efter budgetseminaret den 1. september 2023 vil det samlede budgetmateriale blive offentliggjort og høringsperioden starter. I lighed med sidste år vil det være muligt at afgive høringssvar via høringsportalen på kommunens hjemmeside. Personfølsomme høringssvar vil dog ikke blive offentliggjort på portalen. Alle høringssvar (inkl. personfølsomme høringssvar) vil blive tilsendt byrådet pr. mail inden byrådets 1. behandling af budgettet.

Den 11. september 2023 er der frist for spørgsmål fra politiske partier/lister, hvis de ønskes besvaret inden budgetforhandlingerne, som finder sted i tidsrummet 21-22. september 2023. Hovedudvalget vil blive orienteret om indholdet af aftalen umiddelbart efter indgåelse og medarbejdersiden kan i forlængelse heraf vælge af afgive udtalelse.

Den 2. oktober 2023 kl. 10.00 er der frist for fremsendelse af ændringsforslag. Økonomiudvalg og byråd 2. behandler budgettet hhv. den 5. oktober og 12. oktober 2023.

Økonomi

Ingen

Bilag

Notat om budgetprocedure 2024-2027

Punkt 67: Lukket: Lukket sag

00.01.00-G01-34-23